

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
103. (1168.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,1623 ▲
1 amerikai dollár	3,3541 ▲
100 magyar forint	1,5223 ▲

Háttér

4

A politika nemcsak privilégium

„Ilyenkor az ember szívesebben ülne az elenzék padjaiban. De a politika nemcsak privilégium, nemcsak hatalomgyakorlás, hanem nagyon nehéz felelősség is.” Beszélgetés Markó Béla miniszterelnök-helyettesel, az RMDSZ elnökével.

Gazdaság

6

Ifjúsági lakások négymillióból

Csaknem nyolcmillió lejből épült országos lakástügyönkségi (ANL) ingatlant és egy sportszarnokot avattak fel Gyergyótól-gyesen a hétvégén. A 24 beköltöző listája még nem végleges, azon családok élveznek előnyt, amelyek több gyermeket nevelnek.

Kultúra

8

Perzselt a tűz Oslóban

Öt év után ismét dobogós helyet ért el Románia az Eurovíziós Dalversenyen. Paula Seling és Ovidiu Cernăuțeanu *Playing with Fire* (Játék a tűzzel) című dala harmadik helyen zárt a norvég fővárosban rendezett döntőn. A nyertes, 28 év után második alkalommal Németország lett, amelyet a 19 éves Lena képviselt.

Vezércikk

3

Kétféle tömeg

Amit szombaton Orbán Viktor Budapesten, azt az eszmetárs Traian Băsescu Bukarestben már elmondta hat évvel ezelőtt; akkor is lelkesek voltak a tíz-megszázvezrek, megégett a jelképekkel teli beszéd, ígéret és jókívánságok kengették a szíveket, megvolt szépen a fenyegető mozzanat is, utána – csak ő tudja, hogyan – az elnök újabb mandátumot szerzett, és most itt állunk. ▶

Ágoston Hugó

Sztrájk vagy sztrájkktörés?

Várhatóan ma kerülnek a parlamentbe a megszorító intézkedésekről szóló törvények

▶ A rendszerváltás óta eltelt időszak egyik legnagyobb tiltakozóakció-sorozatával válaszolnak a hazai szakszervezetek arra az intézkedéscsomagra, amelyet tegnap esti ülésén öntött törvény formájába a kormány. A közalkalmazotti bérek 25, a nyugdíjak 15 százalékos lefaragása miatt ma országsszerte zárva tart számos közigazgatási és egészségügyi intézmény, holnap a közszállítási vállalatok sztrájkja a fővárost fogja részben megbénítani. Elálltak azonban időközben munkabeszüntetési szándékaiktól a vasutasok, s a tanügyi szakszervezetek mára beharangozott sztrájkja – a pedagógusok ko-

Boc tegnap arra kérte a tanárokat, tekintsenek el a sztrájkktól

Fotó: gov.ro

rábbi fenyegetése ellenére – nem érinti az érettségét. Daniel Funeriu oktatási miniszter tegnap már biztosan állította: az összes vizsgaközpontban fogadják a maturandusokat. „A tiltakozás céljait elfogadjuk és fontosnak tartjuk, ám a diákok előmenetelét nem szeretnénk befolyásolni. Nem sztrájkktörők vagyunk, hanem megfontolt tanárok” – nyilatkozta lapunknak egy neve elhallgatását kérő pedagógus. A prefektusokkal tartott távértekezleten Emil Boc kormányfő arra kérte a tanárokat: „ne kompromittálják” a diákok jövőjét a mára tervezett általános sztrájkban való részvétellel. **3., 6., 7. oldal ▶**

Orbán kezében a kormány

Miniszterelnökké választotta Orbán Vikort a köztársasági elnök javaslatára a budapesti Országgyűlés szombaton; a miniszterek kinevezésével megalakult a második Orbán-kabinet, a rendszerváltás utáni kilencedik kormány. A kormányfő a voksolást követően a történelmi zász-

lók előtt letette esküjét, majd az új kabinet tagjaival együtt a Kossuth térre ment, ahol tízezrek várták. Orbán beszédében úgy fogalmazott, „nem babazsúrúra” készülnek, hanem küzdelemre és munkára. A Kossuth téren felszólalt Semjén Zsolt, a KDNP elnöke is, aki szerint a kettős ál-

lampolgárság megadásának megteremtésével a magyar nemzet közjogi értelemben egyesült. A miniszterelnök-helyettes korábban bejelentette; az új kormány határozott szándéka, hogy még a nyáron összehívja a Magyar Állandó Értekezletet (MÁÉRT). **2. és 4. oldal ▶**

Orbán Viktor új magyar miniszterelnök a történelmi zászlók előtt tette le az esküjét a parlamentben

Fotó: MTI

Karácsonyi a MÚRE-elnök

▶ Karácsonyi Zsigmond vezeti hétvégétől a Magyar Újságírók Romániai Egyesületét (MÚRE). A szervezet hétvégi tisztújító közgyűlésén Vajda György, a marosvásárhelyi Néppárt és Gáspár Sándor, a marosvásárhelyi rádió munkatársa is pályázott az elnöki tisztségre, ám Karácsonyi már az első fordulónban megszerezte a szavazatok hetven százalékát. A MÚRE új vezetője lapunknak elmondta: legfontosabb célkitűzésnek a területi szervezetek munkájának megerősítését tartja. A közgyűlés Csép Sándort választotta meg az audiovizuális sajtóért felelős alelnöknek, az írott sajtóért Szekeres Attila alelnök felel majd, a becsületbíró elnöke pedig Maksai Magdolna lett. **2. oldal ▶**

Ki menti meg a TIFF-et?

▶ Ha azt szeretnénk, hogy a fesztivál betöltse a neki szánt feladatot és még elismertebb nemzetközi rendezvényé váljon, amely növelhetné Kolozsvár esélyét az Európa Kulturális Fővárosa versenyben, az eddigi-eknél sokkal komolyabb, állandó támogatást kell biztosítani – erről beszélt a közel másfélezer résztvevő előtt Tudor Giurgiu a 9. Erdélyi Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF) péntek esti megnyitóján. A fesztiváligazgató rámutatott arra, hogy a művészet szabadsága mellett idén is szomorúan tapasztalta az anyagi korlátozásokat, amelyek egyre elviselhetlenebbé válnak számára. **8. oldal ▶**

Röviden

Vizsgálatot rendelt el Cseke Attila

Vizsgálatot indított az Egészségügyi Minisztérium annak a 9 éves gyereknek az ügyében, aki kéztörés után életét vesztette, Slatinán, az Olt Megyei Kórházban történt kezelés során. Cseke Attila miniszter tegnap felszólította az Olt Megyei Egészségügyi Igazgatóságot és az orvosi Kamara képviselőit, vizsgálják ki, történt-e orvosi mulasztás. „Fel vagyok háborodva! Én nem vagyok orvos, de nem tartom normálisnak, hogy 2010-ben, civilizált országban, egy gyermek vagy egy fiatal meghaljon egy törés következtében. Nem ennyit ér a romániai egészségügyi rendszer” – nyilatkozta Cseke Attila.

Albánok csaptak össze szerbekkel Kosovska Mitrovicában

Könnyfakasztó gránátokat és paprikasprayt vetettek be rohamrendőrök a koszovói Kosovska Mitrovica városban tegnap, hogy szétválasszák az albán és a szerb nemzetiségű tüntetőket. Az észak-koszovói Mitrovicát átszelő, egyben az albán és a szerb városrészt elválasztó Ibar folyó hídjára a NATO békefenntartó katonákat, az Európai Unió koszovói rendőri és igazságügyi missziója (EULEX) pedig mintegy ötven rendőrt vezényelt ki. A híd felett helikopterek és pilóta nélküli felderítő repülőek köröztek. Mintegy kétezer albán tüntető miatt, hogy a szerbiai önkormányzati választások részeként a koszovói város északi, szerbek lakta felében is szavaztak a lakosok. Szerb ellentüntetők száza köveket és petárdákat dobáltak, ahogy a rendőrök és a kéksisakosok megpróbálták távol tartani egymástól a híd két oldalán tolongó szerbeket és albánokat.

Biztos többsége lehet a cseh jobboldalnak

Kényelmes többsége lesz a cseh képviselőházban a nagy valószínűséggel az új kormányt megalakító jobboldalnak, derült ki a mandátumok végleges elosztásából. A választási adatokat feldolgozó cseh statisztikai hivatal vasárnap reggel hozta nyilvánosságra a szavazás véglegesített eredményét. A parlament alsóházába öt párt jutott be, a Cseh Szociáldemokrata Párt (CSSD) 22,08 százalékot, a Polgári Demokratikus Párt (ODS) 20,22 százalékot, a Top 09 16,70 százalékot, a Cseh- és Morvaország Kommunista Pártja (KSCM) 11,27 százalékot, a Közügyek (VV) pedig 10,88 százalékot szerzett.

Pakisztáni gépek támadtak az iszlamistákra

Pakisztáni harci gépek iszlamisták bűvőhelyeit támadták tegnap Északnyugat-Pakisztánban, tizennyolc fegyverest megöltek, jelentette be egy kormányilletékes. A szomszédos Kurram törzsi területen iszlamista fegyveresek egy személygépkocsira nyitottak tüzet vasárnap. Két nő meghalt, négyen pedig megsebesültek, mondta Nazim Sah helyi közigazgatási illetékes.

A kínai kormányfő szerint el kell kerülni a két Korea konfrontációját

A két Korea konfrontációjának elkerülését, a Korea-félszigeten kialakult feszültség enyhítését sürgette tegnap Ven Csia-pao kínai kormányfő. Ven Csia-pao a hétvégén Ri Mjong Bak dél-koreai elnökkel és Hatojama Jukio japán kormányfővel tartott három csúcstalálkozót a dél-koreai Csedzsü szigetén, elsősorban gazdasági kérdésekről, s ezt követően tegnap tartott sajtóértekezletén érintette a Cshonan-incidens. Szóll az észak-koreai hatóságokat teszi felelőssé a Cshonan korvett március végén a Sárgea-tengeren történt elszűnéséért. Észak-Korea újra és újra cáfolta a hajó megtámadását. Tegnap tízezrek vonultak fel Phenjan belvárosában, hogy elítéljék Dél-Koreát és az Egyesült Államokat.

Orbán kezében a kormány

Családi fotó a Sándor-palotában: Sólyom László és Orbán Viktor az új magyar kormány tagjaival

Fotó: MTI

Kánya Gyöngyvér, Budapest

Orbán Viktor miniszterelnökké választásával, a miniszterek eskütételével, valamint a kormányprogram elfogadásával szombaton megalakult a második Orbán-kormány Magyarországon. Az Országgyűlés közös szavazással döntött az új kormányprogramról és a kormányfő megválasztásáról, amelyet összesen 261 fideszes és KDNP-s képviselő támogatott. Az ellenzék nemmel voksolt, 18 képviselő pedig távol maradt a szavazástól.

Orbán Viktor: nem babazsúrra készülünk

Orbán Viktor a voksolást követően a történelmi zászlók előtt letette esküjét, majd az új kabinet tagjaival együtt a Kossuth térre ment, ahol tízezrek várták. A kormányfő beszédében úgy fogalmazott, „nem babazsúrra” készülnek, hanem küzdelemre és munkára. Azért dolgoznak

ma, hogy mindenkinek jobb legyen Magyarországon élni. Orbán Viktor szerint a kormány feladata az, hogy alapot építsen falak nélkül, az elmúlt nyolc évben felhúzott falakat pedig porig fogják rombolni, és gránitalapot építenek a helyükre. „Én maradok, fent vagy lent, de mindig maradok, mert ez nem jutalom, hanem hűség kérdése. Engem mindig meg fogtok találni, a sikerben, a bajban, az örömben, a munkában, és én az elkövetkező négy évben is harcolni fogok veletek, értetek, a hazámért” – zárta a miniszterelnök.

Semjén: megmarad a Szülőföld Alap

A Kossuth téren felszólt Semjén Zsolt, a KDNP elnöke is, aki szerint a kettős állampolgárság megadásának megteremtésével a magyar nemzet közjogi értelemben egyesült. A politikuskijelentette, a második Orbán-kormány meg fog védeni minden magyar közösséget és em-

bert, bárhol éljen is a világban. A miniszterelnök-helyettes még csütörtökön, tárca nélküli miniszterre való kinevezése után bejelentette: az új kormány határozott szándéka, hogy még a nyáron összehívja a Magyar Állandó Értekezletet (MAÉRT). „A MAÉRT-re szükség van, ez egy olyan intézményes forma, amelyik kiválóan működött” – mondta a politikus, majd hozzátette, hogy a jelenleg működő Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumát is fenn kívánják

Szócs Géza tiltakozik Orbánnal

Orbán Viktor leendő miniszterelnöknek írt levélben tiltakozik, és aláírásokat gyűjt Szócs Géza, a kulturális ügyekért felelős államtitkári poszt várományosa, mivel a tervek szerint a külföldi magyar kulturális intézeteket felügyelő Balassi Intézet elkerülne a kulturális tárcától – írta szombati számában a *Népszabadság*. Szócs Géza a lapnak elmondta, hogy egyelőre civilnek és nem politikusnak tartja magát. Levelét magánlevélnek szánta, közlését ezért helyteleníti. Szerinte a levél „technikai és gyakorlati, nem politikai jellegű”. „Ez megfelel a megszokott és normális, kormányzat belüli érdekérvényesítő technikának. Politikai üzenete nincs, túldimenzionálása helytelen és fölösleges, ezért nem is kívánok többet mondani erről” – tette hozzá.

ETV: Markó segíti Csákyékat

ÚMSZ

„Az RMDSZ támogatja a Magyar Koalíció Pártját (MKP) a választási kampányban, vezetői részt vesznek a szlovákiai magyar szervezet több választási rendezvényén – adta hírül az *Erdeleyi Magyar Televízió*. Markó Béla miniszterelnök-helyettes, szövetség elnök az ETV-nek nyilatkozva kifejtette, alapvetően fontos, hogy a határon túli magyar érdekvédelmi szervezetek kiálljanak egymás mellett, hiszen minden kisebbségi magyar közösséget érint az, ha egy országban erősödik a nacionalizmus. „Számít az, hogy más magyar közösségekkel mi van, és egyébként is, ránk is kihat, ha valamelyik másik országban, erősödik a nacionalizmus. Tehát egyrészt nekünk meg kell szólalunk, másrészt pedig meg kell mondanom, hogy engem például a választási kampányban Csáky Pálék meghívtak, hogy néhány rendezvényen velük együtt vegyek részt és ezt meg fogom tenni” – mondta a szövetségi elnök.

Karácsonyi a MÚRE új elnöke

Fleischer Hilda

Karácsonyi Zsigmondot választották meg a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének (MÚRE) elnökévé a hétvégi tisztújító közgyűlésen, amelyen az egyesület fennállásának húszéves évfordulóját is megünnepelte a 260 tagot számláló szakmai szervezet. A tisztségre Vajda György, a marosvásárhelyi *Népújság* és Gáspár Sándor, a marosvásárhelyi rádió munkatársa is pályázott, ám Karácsonyi már az első fordulónban megszerezte a szavazatok hetven százalékát. Ambrus Attila leköszönő elnök az alapszabály szerint már nem jelentkezhett új mandátumra.

A MÚRE új vezetője lapunknak elmondta: legfontosabb célkitűzésnek a területi szervezetek munkájának megerősítését tartja. „Bukaresttől Szatmárig, Temesvártól Csíkszeredáig, Sepsi-szentgyörgyig óriási területeken fejtünk ki tevékenységeket, és szükségesnek látom, hogy a fiókszervezetek a jövőben hatékonyabban működjenek, az újság-

Karácsonyi Zsigmond Fotó: Tofán Levente

íróknak szakmai és etikai képzéseket biztosítsanak” – fejtette ki az ÚMSZ-nek Karácsonyi Zsigmond.

A MÚRE közgyűlésén módosult az alapszabály is: az igazgatótanács tagjainak számát tizenkilencről tizenötöre csökkentették, megszüntették az ügyvezető elnöki tisztséget, helyét az ügyvezető igazgató veszi át. Ambrus Attila eddigi elnök a döntést

tartani. „A kettő nem áll egymással szemben, más típusú küldetésük van, erősítik egymást” – vélekedett Semjén.

A politikus beszélt a pályázati alapon évi kétmilliárd forint támogatást nyújtó Szülőföld Alap megtartásáról, megerősítéséről is, amelyben össze kellene vonni a határon túli magyarságot illető támogatásokat. A politikuskijelentette, hogy minden magyarországi általános iskolás iskolai kirándulás keretében huzamosabb időt határon túl töltsön, a határon túli magyarok pedig minél nagyobb számban jöhessenek Magyarországra.

Semjén szólt arról is, hogy – mint azt korábban már lapunk is jelezte – Répás Zsuzsa, a Fidesz külügyi kabinetjének titkára vezetésével önálló államtitkárság foglalkozik majd a határon túli magyarságot érintő kérdésekkel. „Az államtitkárságnak többnek kell lennie, mint a határon túli magyar szervezetek kifizetőhelye, arra törekednek, hogy a helyi szervezeteket, közösségeket közvetlenül is támogassák, hogy élő kapocs legyen az anyaország intézményrendszere és a határon túli magyarság között” – fogalmazott.

lapunknak azzal magyarázta, hogy „a kétfejtű vezetést, amely a MÚRE-t húsz éven át jellemezte” már nem találták korszerűnek. „Úgy érzem, az elmúlt évek alatt sikerült egy élő, tartalommal telt szervezetet felépítenünk. Fontos kapcsolatokat építettünk ki magyarországi, vajdasági, kárpátaljai, és felvidéki kollégákkal, s ezekre a struktúrára építve, remélem, a jövőben növekedni fog az egyesület tagsága” – mondta az ÚMSZ-nek a leköszönő elnök.

A közgyűlés Csépe Sándort választotta meg az audiovizuális sajtóért felelős alelnöknek, az írott sajtóért Szekeres Attila alelnök felel majd, a becsületbíró elnöke pedig Maksai Magdolna lett.

A hétvégi rendezvény zárónapján átadták a Veszely Károly-díjakat. Az elismeréseket Benkő Levente, a *Krónika* napilap újságírója (a kommunista korszak bűneinek feltárásáért) és a *Bányavidéki Új Szó* szerkesztője (a máramarosi olvasók információs igényeinek kielégítéséért) kapta.

Kezdődik a „krízisbál”

M. Á. Zs.

Minden határidő számításba vétele mellett leghamarabb június közepén hirdetheti ki Traian Băsescu államfő azt a két törvényt, amely az IMF-szándéknyilatkozatba rögzített megszorító intézkedéseket emeli jogerőre. Tegnap esti lapzártánkkor a kormány még tárgyalta a közalkalmazotti bérek 25 százalékos és a nyugdíjak 15 százalékos csökkentéséről szóló két jogszabály-tervezetet, és várhatóan már ma benyújtja a parlamentbe. Elképzelhető, hogy a házbizottság már mára rendkívüli plenáris ülést hív össze, ahol a kormány felelősséget vállalhat a két törvényért. Az ellenzék jelezte, hogy a felelősségvállalást követően, azonnal benyújtja a már elkészített bizalmatlansági indítványt. A házbizottság szerint a dokumentumot öt nap múlva fel kell olvasni, majd további három nap elteltével megvitatják és szavaznak róla. Amennyiben a bizalmatlansági indítvány megbukik, az ellenzéknek három nap áll a rendelkezésére ahhoz, hogy az Alkotmánybíróságon megtámadja a törvényt. Ha a taláros testület nem talál kivetnivalót a Boc-kormány által kidolgozott dokumentumokban, akkor kerül az államfőhöz a két törvény kihirdetésre.

Vis maior ügy a válság

A kormányülést megelőző videokonferencián Emil Boc kormányfő alkotmányértelmezési kiselőadást is tartott a prefektusoknak arról, hogy az alaptörvény nemzetbiztonsági veszélyre vo-

A kormány tegnap este tárgyalta a megszorító intézkedéseket törvényerőre emelő két jogszabályt

Fotó: gov.ro

natkozó 53. cikkelye miatt alkalmazható a megszorító intézkedéseket törvényerőre emelő jogszabályok esetében. „Sok véleményt hallottam azzal kapcsolatban, hogy alkotmányos-e a két törvény. Emlékeztetnék arra, hogy tavaly, amikor háromnapos kényszer szabadságra küldtük a közalkalmazottakat, ugyanerre a cikkelyre hivatkoztunk, és a taláros testület nem talált kivetnivalót benne” – fejtette Boc. Hozzátette: az Alkotmánybíróság értelmezésében a megszorítás nem sérti az állampolgári jogokat, ugyanis a világméretű gazdasági válságra adott hatékony válasz nélkül veszélybe kerülhet az ország gazda-

sági stabilitása és ekként nemzetbiztonsága is.

Levágás után bérkiegészítés?

A miniszterelnök arra szólította fel a prefektusokat, hogy támadják meg a közgazdasági bíróságon azokat a határozatokat, amelyek a polgármesteri hivatalok azért hozták, hogy „kicszelezzék” a 25 százalékos bércsökkentést. Mint kiszivárgott, egyes helyi tanácsok épp akkora bérkiegészítést szavaztak meg munkatársaiknak, amennyivel csökkennének a bérek a kormány által hozott megszorító intézkedések következtében.

Kockán a kormány sorsa?

Elena Udrea régiófejlesztési és turisztikai miniszter szerint ha a kormány által hozott megszorító intézkedések nem váltják be a kezdeményezésről ma dönt a PSD vezetőse. „A lakosságnak népszavazáson kellene választ adnia arra a kérdésre, hogy Traian Băsescu intézkedései vagy az ellenzék javaslatai felelnek-e meg jobban az ország gazdaságának talpra állítására” – jelentette ki a hétfőn Victor Ponta PSD-elnök.

Székelyföld románul is

ÚMSZ

Egy, Hargita, Kovászna és Maros megye román lakosságát képviselő érdekvédelmi szervezet panaszt tett a kormánytól amiatt, hogy egy sürgősségi rendeletben megjelenik a Székelyföld megnevezés. A Illyefalva község címerét jóváhagyó rendelet május 11-én jelent meg a *Hivatalos Közlöny*-ben. A rendelet leírja, mit ábrázol a címer, és megállapítja, hogy „az ezüst határvonal Székelyföld és a Barcaság határát jelképezi”. Tamás Sándor, a Kovászna Megyei Tanács elnöke egy korábbi nyilatkozatában kifejtette: a kormányhatározat szövege azért fontos, mert mindaddig a hatóságok kétségbe vonták a magyar többségű történelmi régió létezését, amelyet következetesen „ügynevezett Székelyföldként” emleget. A szervezet szerint a rendeletben használt terminológia alkotmányellenes, úgy vélik, a Székelyföld megnevezés figyelmen kívül hagyja a három megye 40 százalékos román nemzetiségű lakosságát. A szervezet a határ szó használatát is kifogásolja, mert az a román értelmező szótár szerint két országot egymástól elválasztó vonalat jelent. Szerintük a kormányhatározat elmentmond az alkotmány első cikkelyének, amely kimondja, hogy Románia egységes és oszthatatlan nemzetállam. ◀

Ellenzék: se veled, de nélküled

Cs. P. T.

Az eddigi jelek szerint a Nemzeti Liberális Párt (PNL) és a Szociáldemokrata Párt (PSD) egyetemesen lép ugyan ma fel a parlamentben a kormány ellen a bizalmatlansági indítvány benyújtásakor, ám politikusaik hétfői kijelentései arról árulkodnak, hogy a két ellenzéki alakulat kapcsolata – legalábbis a nyilatkozatok szintjén – távolról sem felhőtlen.

Victor Ponta, a PSD elnöke szombaton ismét határozottan elvetette azt az elképzelést, hogy a liberálisok és a szociáldemokraták pártszövetséget alkotva együtt induljanak a 2012-es választásokon. Amint beszámoltunk róla, a

Referendumot szeretne a PSD

A szociáldemokraták azt fontolgatják, hogy felkérjék az államfőt: írjon ki referendumot a kormány megszorító intézkedéseiről. A kezdeményezésről ma dönt a PSD vezetőse. „A lakosságnak népszavazáson kellene választ adnia arra a kérdésre, hogy Traian Băsescu intézkedései vagy az ellenzék javaslatai felelnek-e meg jobban az ország gazdaságának talpra állítására” – jelentette ki a hétfőn Victor Ponta PSD-elnök.

Miron Mitrea szociáldemokrata szenátortól származó javaslattól korábban a liberálisok is elhatárolódtak.

Pártja Vaslui megyei szervezetének értekezletén Ponta hangsúlyozta: nem PSD-PNL-, hanem PSD-PSD-szövetséget akar a következő választásokra. „Egyedül kell küzdenünk a szavazatokért,

Ludovic Orban és Victor Ponta egyetértettek: nem szöveteznek Fotók: Tofán Levente

ahogyan 2004-ben is tettük. Nem akarok többé háttéralkukat néhány tisztség kedvéért. Ezért nem szövetezünk más pártokkal” – mondta a politikus. A pártelnök megragadta az alkalmat, hogy csípős megjegyzéseket tegyen elődjére, Mircea Geoanára, aki hétfőn kijelentette: a PSD-nek és a PNL-nek együtt kellene majd kormányoznia. „Az öngólok miatt veszítettünk a választásokon, s az öngólokba besegített a szél is” – jelentette ki Ponta, utalva arra, hogy államfőjelöltként Mircea Geoană a választások előestéjén meglátogatta otthonában Sorin Ovidiu Vintut („vint” magyarul szület jelent – szerk. megj.), s így értékes szavazatokat veszített.

A hétfőn a liberális politikusok is ismét elutasították a szövetséget a szociáldemokratákkal. „A PNL olyan a PSD és a PD-L között, mint Jézus a latrok között. Két év múlva nem engedhetjük meg magunknak, hogy két rossz közül válasszunk” – jelentette ki Ludovic Orban, a képviselőház liberális alelnöke. ◀

Kétféle tömeg

Ágoston Hugó

Bizonyára sok szívet megdobogtatott Orbán Viktor régi miniszterelnök metaforákkal és hasonlatokkal teletűzdelt szónoklata a Kossuth téren. A téren, amelyet „felszabadítottak” a hatalmas tömeg számára – a felszabadítást persze megkönyvitette, hogy az emberek ezúttal győzelmet ünnepelni, nem randalírozni jöttek. A triumfalista rendezvény, a képes beszéd, az emelkedett szöveg a szívnek szólt, amely oly könnyen hangolható reményre, és amely nem mellékesen bosszút is vár. Kevésbé vár programot, nem lehet a szívet konkrétumokkal terhelni.

Ennek megfelelően megint csak nem tudunk meg semmi kézzelfoghatót a kormányfő beszédéből, legfeljebb annyit, hogy a köműveseknek egy darabig jól megy majd a dolguk: nekik lesz munkájuk az Új Magyarországon, hiszen a nemzeti kormány gránitalapokat készült építeni a jövő számára, ezzel szemben, illetve ugyanakkor lerombolja a nyolc évvel ezelőtt felépített falakat. Megindító volt az is, hogy az új kormány előveszi azokat, akik az elmúlt nyolc évben megosztották az országot, remélhetőleg saját magát is, hiszen ebben a megosztásban eléggé benne volt. Ennél is magasabb politikai szinten érdekes a „forradalom” Kossuth téren is érintett elmélete: a múlt rendszert mindenestől eltörlő kétharmados fordulat nagy problematikusága azonban, hogy az elmúlt húsz évben Orbán Viktor és a Fidesz fontos, olykor kormányzó eleme volt ennek a rendszernek.

De nem baj, a tömeg azt hallotta, amit hallani akart – reménykedjünk mi is, hogy az ország, ez a gránitalapozaton párnák közt fekvő beteg meggyógyul, a magyar név megint szép lesz, főleg ha kivándorló zsidó tudósok újabb dicsőséget szereznek a fujunknak, dolgoz, rendszerterelő, önzetlen népünknek, ámen. A tömeg a főszereplő ezekben a napokban Romániában is. Amit szombaton Orbán Viktor Budapesten, azt az eszmétárs Traian Băsescu Bukarestben már elmondta hat évvel ezelőtt; akkor is lelkesek voltak a tíz- meg százazrek, megessett a jelképekkel teli beszéd, ígéretek és jókívánások kengették a szíveket („Éljetek jól!”, sugározta az elnök), megvolt szépen a fenyegető mozzanat is („Karóra, fiúk!”, egyáltalán nem a pontos időre utalva), utána – csak ő tudja, hogyan – az elnök újabb mandátumot szerzett, és most itt állunk. Románia városaiban a tömegek a megszorítások és megfosztottságok ellen, a kormány ellen, Traian Băsescu és Emil Boc ellen lázadnak munkabeszüntetésekkel és nehezen megjósolható kimenetelű tiltakozó tüntetésekkel. Ahogy az egyik banki vezető megfogalmazta: Románia ostromállapotban van, a kormányzat, a válság és a tömegek hármában mindenki mindenkit ostromol. A tömegek pedig nem a szív, hanem a gyomor jussát követelik. Szív ott, gyomor itt... Hátha ott is, itt is: szerephez jut majd az ész is.

Román lapszemle

Nem alakíthatók át utasszállításra a nagy raktérral ellátott mikrobuszok, jelentette be Tudorel Calapod, a Román Gépjármű-lajstromozási Hivatal vezetője (*Evenimentul zilei*) ▶ Európában két olyan állatidomár van, aki szibériai tigriseket tud szelídíteni. Mioara Igna és Adrian Radu román idomárok eddig öt ragadozó nagymacskaát változtattak „szelíd cicává” a bukaresti Globus Cirkusz porondján. (*Adevărul*) ▶ A World Wide Fund jelentése szerint hatszázmillió fát vágnak ki évente, hogy elegendő üzemanyagot nyerjenek a cigarettaszáritáshoz. A helyzet még elkeserítőbb, ha azt is figyelembe vesszük, hogy minden nyolcadik fát a cigaretta-előállítás miatt vágnak ki, számításba véve a cigaretta-papírt, a csomagoláshoz szükséges dobozok és kartonok gyártását, valamint a népszerűsítő plakátokat. (*Curentul*)

„A politika nemcsak privilégium”

Salamon Márton László

► **Amikor az RMDSZ koalícióra lépett az akkor már egy éve kormányzó Demokrata-Liberális Párttal, ön úgy fogalmazott: a szövetség „menet közben szállt fel a vonatra”. Lehet, hogy nem jó vonatra szálltak fel?**

– Nem, én nem gondolom azt, hogy irányt tévesztettünk volna. Akkor sem volt más alternatíva, és most sincs. Legfeljebb csak azon gondolkodhatunk, hogy szabad-e vállalnunk ilyen nehéz időszakban a kormányzást, annál is inkább, hogy egy koalícióban nem mi döntünk, csupán befolyásolni tudjuk azt, hogy mi történik a kormányban. A mostani megszorító intézkedéseket sem tudtuk megváltoztatni, mert nincs ahogyan: ha a költségvetést nem hozzuk egyensúlyba, a gazdaság összeomlik. De azt mi alakítottuk úgy, hosszú vitákkal, hogy a minimálnyugdíjhoz ne nyúljunk hozzá, és azt is, hogy ezek az intézkedések határidősek legyenek, tehát hogy csak december 31-ig maradjanak életben. Erre nekem sokan legyintettek, hogy hát az mit számít? Nagyon sokat számít: több mint hétszáz ezer ember van Romániában, aki minimálnyugdíjat kap, 350 lej. És ehhez hozzá kell adni még azokat, akiknek a levágás után 350 lej alá csökkenne a nyugdíjuk. Ez az intézkedés tehát több mint egymillió embert érint. Abba sem egyeztem bele, hogy utazási kedvezményeket, ingyenyjegyeket megszüntessünk, ragaszkodtam, hogy hogy ezekhez ne nyúljunk hozzá, és végül is nem nyúlunk. De beszélhetünk egyebekről is: decentralizációról, reformról, költségvetési intézmények átszervezéséről.

► **Beszéljünk...**

– Nos, rengeteget beszélünk arról, hogy az államapparátus fel van duzzasztva, hogy túl sok az ügynökség, hatóság, dekoncentrált igazgatóság. Ennek a dolognak időről időre nekifutnak a különböző kormányok, de általában semmi nem lesz a lecsökkentésből, összevonásból, sőt: egy-egy ilyen kampány után általában arra ébredünk, hogy szinte több van belőlük, mint azelőtt. Ami az általános reformot illeti, nélkülünk néhány decentralizációs döntés nem születne meg. Bár a Demokrata-Liberális Párt nyilatkozatokban, programjában decentralizációpárti, nagyok a visszahúzó erők, nagyon nehéz elfogadtatni a decentralizáció gondolatát, például az egészségügyben. Polgármesterek ellenkeznek, megyei önkormányzatok ellenkeznek, itt a kormányon belül is nagyon sokan próbálnak akadályokat gördíteni. Nem akarom elkiabálni, de most már egyenesbe kerültünk, és bízok benne, hogy a decentralizációt végig tudjuk vinni. De nagyon nehéz volt, és nélkülünk – ezt biztosra állítom – nem történt volna meg.

► **Csak május 6-án, az államfő bejelentéséből tudtuk meg, milyen nagy a baj. Az RMDSZ gazdasági szakemberei mennyit tudtak erről, önt mennyire tájékoztatták?**

– Mi a kormányon belül bizonyos területeken nem vagyunk jelen a kellő súllyal. Ilyen a pénzügyminisztérium is. De szerintem magának a pénzügyminiszternek sem volt meg bizonyos ideig minden információja, el kellett tennie két-három hónapnak a költségvetési évből, amíg kiderült, hogyan állunk a nemzeti összterméssel, az államkasszába mennyi pénz jön,

és ez arányában mennyit jelent a tavalyi évhez képest. Amíg tehát a pontos diagnózist fel lehetett állítani. Persze a Nemzetközi Valutaalappal való tárgyalások is rákényszerítették a kormánybeli kollégáinkat, hogy leplezetlenül szembenézzenek a helyzettel. Nem arról van szó, hogy az IMF jobban tudná, mi van Romániában, hanem arról, hogy ez a tárgyalás egyértelmű kényszert jelent, hogy mindenki kitegye a kártyákat az asztalra. A jelenlegi helyzet két okra vezethető vissza. Az egyik belső: jelentős reformokat nem hajtottak végre, s az infrastruktúrát sem fejlesztették. Másrészt a költségvetési apparátust indokolatlanul felduzzasztották, 2004 óta jóval több mint százszázalékosan megnövekedett a költségvetési intézményekben dolgozók létszáma, és a decentralizáció sem ment végbe. De csupán belső elemzéssel nem lehet pontos konklúziókra jutni, mivel hogy a válság egész Európában tartós maradt.

► **Azóta is talány, hogy miért Traian Bănescu jelentette**

Markó Béla miniszterelnök-helyettesével, az RMDSZ elnökével a kormánypalotában beszélgetünk

be a megszorító intézkedéseket, és nem a kormány?

– Valóban, ő képviselte a koalíciós tárgyalásokon is a legnagyobb vehemenciával és a legkevesebb kétellyel ezt az alternatívát. Azt hiszem, arra gondolt, hogy ő jobban el tudja fogadtatni ezeket a nehéz intézkedéseket, mert hogy az ő támogatottsága, népszerűsége nagyobb.

► **Eközben mintha kissé elszikkadna a tanügyi törvény.**

– Szeretném, ha a pedagógusaink, a szülők és az egész romániai magyar térsadalom átértené a törvény rendkívüli fontosságát. És most elsősorban nem is az anyanyelvű oktatás bővítésére gondolok, hanem a decentralizációra vonatkozó részre. Húsz éven át küzdöttünk azért, hogy a rólunk szóló döntéseket mi hozzuk meg, ne mások a fejünk felett. Ez maga az autonómia, ami megszerzhető egycsapásra – de ezt most elég nehezen tudom elképzelni –, és megszerzhető úgy, hogy a különböző területeken fokozatosan kialakítjuk a magunk autonómiáját. Ez a

törvény arról rendelkezik, hogy az iskolákról a helyi közösség képviselői döntsenek. Tudom, hogy a sokféle baj, nyomorúság ezt a dolgot elföldi, de nekünk látnunk kell, hogy mi ezért küzdöttünk, és senki nem fogja helyettünk megcsinálni. Arról nem is beszélve, hogy a törvény teljes körű anyanyelvi oktatást biztosít, kiiktatva a még meglévő diszkriminatív intézkedéseket. Ezeknek a kérdéseknek a fontosságát, az ezzel kapcsolatos érzékenységet egy-két román politikus jobban megérezte, mint a mi magyar közvéleményünk. Nem volt olyan pozitív a magyar reakció, mint amilyen hangos volt a tiltakozás a másik oldalról.

► **Magyarországon az új, Fidesz-többségű parlament első dolga volt a kettős állampolgárságra vonatkozó törvény elfogadása. Ön szerint jó döntés volt?**

– Taktikailag azt mindenképp jónak tartom, hogy most fogadták el a törvényt, de csak később lép érvénybe. Ezáltal szétválasztódik az elfogadás és az alkalmazás pillanata,

tompul a sokkhatás. Egyébként Romániában sem lehet kizárni, hogy ultranacionalista politikusok elkezdik kampányszerűen támadni a kettős állampolgárságot, de jelenleg sem politikai, sem morális, sem jogi alap nincs arra, hogy valaki ezt igazán megkérdőjelezze, minthogy Románia a moldovai románoknak hasonló módon ad állampolgárságot. Szlovákiában fog még okozni feszültségeket az ügy, de bízok abban, hogy Románia bölcsőbb lesz.

► **Ön kérni fogja a magyar állampolgárságot?**

– Megmondom őszintén, Románia miniszterelnök-helyeteseként nekem most nem ez a legnagyobb problémám.

► **Innen, az irodájából kitűnő rálátás nyílik a Victoriei térre. Milyen érzés, amikor ott lent több tízezer ember tüntet, követeli a kormány lemondását? Mi fordul meg ilyenkor a fejében?**

– Én sokféle tömegmegmozdulást megértem már. Marosvásárhelyen, 1990-ben többet is, aztán ugyancsak 1990-ben, 1991-ben, majd 1999-ben Bukarestben a bányászmozdulásokat. Persze minden tüntetés más, és én a barikádnak hol ezen, hol azon a z oldalán álltam. Nehéz pillanatok ezek, én magam is kaptam néhány telefonhívást hozzám közel álló emberektől, akiket elkeserítettek a tervezett megszorítások. Ilyenkor az ember szívesebben ülne az ellenzék padjaiban, és hagyná másokra ezt a népszerűtlen feladatot. De ha valaki politikára vállalkozik, bele kell számítania, hogy lehetnek nehéz, emberpróbáló pillanatok. A politika nemcsak privilégium, nemcsak hatalomgyakorlás, hanem nagyon nehéz felelősség is.

A lázadóból lett konzervatív miniszterelnök

Magyarország legfiatalabb miniszterelnöke volt 1998-ban, s a rendszerváltás óta neki sikerült először ellenzékben töltött nyolc év után visszaszereznie a bársonyszéket: ő Orbán Viktor.

Gyulay Zoltán

► Amikor Nagy Imrét, az 1956-os forradalom kivégzett miniszterelnökét és mártírújságait 1989. június 16-án újratették, gyújtó hangú beszédével egy torzonborz fiatalember hívta fel magára a figyelmet. A Hősök terén jelen levők és az eseményt a televízió képernyőjén figyelemmel kísérők is úgy gondolták: szokatlan a hangnem.

„Ügy alakult”

Valóban szokatlan volt, mert az éppen végorait élő „puha diktatúrában” – úgy mond – közmegegyezés tárgya volt, hogy az „ideiglene-

sen Magyarországon állomásozó” szovjet csapatok ügyét nem firtatjuk. Még élt a valaha mindenható pártfőtítkárs, Kádár János, és nem volt „ildomos” ilyen kérdésekről beszélni, sem ilyen „prózai” dolgokkal megsérteni egy megkésztet kegyeleti szertartás méltóságát. Orbán Viktor – az a bizonyos torzonborz fiatalember – mégis megtette, a közvélemény pedig, nemcsak a hivatalos, felszisszent. A negyven év langymeleg viszonyai között szocializálódottaknak amúgy is furcsa volt, hogy a párt ifjúsági szervezete, a Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ) konkurenciát – „alternatívát” – kapjon egy alulról szerveződő

társulatban, a vélt vagy valós reformerek ugyanis belülről keresték a megújulás formáit. Szó sem volt még többpárt-rendszerről (hisz Kádár nem is olyan régen fejtette ki egy nyugati televíziósnak: „történelmileg úgy alakult, hogy Magyarországon egypárt-rendszer van”), a pluralizmus szellemét a palackból kiengedő társasági törvény csak ezután született meg. De a KISZ-szel szemben egyetemisták egy csoportja – köztük Orbán Viktor – mégis megalakította a Fiatal Demokraták Szövetségét: a Fideszt.

Atya-fiú kapcsolat

A „liberalizmus” a szocialista érában szitokszónak számított, Orbánék pedig liberális elveket vallottak. Ez mindekképp meghatározta hozzáállásukat az elnyomó rendszerhez, a fél évvel később megalakult (de mára a parlamentből is kiesve szilánkjaira

hullt) Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ) bennük vélte megtalálni természetes szövetségését. A Fidesz azonban a saját hangját kereste.

Ez a hang olykor még túlságosan nyers volt. Az 1990-ben megválasztott első demokratikus Országgyűlésben mindenki megrökönyödött, amikor az addig soha nem látott mértékű, és a kormány által az utolsó pillanatig tagadott, mégis végrehajtott benzináremelés ürügyén kirobant, az országot napokra megbénító taxisblokádnak után, az akkor már mindenki számára nyilvánvalóan súlyos beteg miniszterelnököt Orbán Viktor egyszerűen lehaszuzogta. Antall József azonban elegánsan csak annyit mondott: „Tetszetek volna megnyerni a választásokat!” (tévesen kanonizálódott a „tetszetek volna forradalmat csinálni” formula). A két politikus viszonya – mondják – a színpalak mögött amolyan

atya-fiú kapcsolattá érett, s bár soha nem fogjuk megtudni, hogyan is történt, állítólag azonban Antall a halálos ágyán is utoljára Orbánnal beszélt, hogy vigyázzon vagy az országra, vagy a pártjára, esetleg mindkettőre.

Szavak és tettek

A Fidesz látványos eltávolodása az SZDSZ-től ekkortól számítható. Bár a párt 1994-ben is gyengén szerepelt a választásokon, 1998-ra már megerősödött annyira, hogy koalícióban ugyan, de az akkor 35 éves Orbán Viktor alakíthasson kormányt. Paradox módon csak ebben az időszakban nem volt elnöke a Fidesznek, ezt a funkciót átmenetileg átadta, hogy a 2002-ben bekövetkezett választási vereség után visszavegye. Mára ő lett a saját pártját leg-hosszabb ideje irányító politikus, az összes többi szervezet már legalább hat személyt el-

fogyasztott (az SZDSZ másfélszer annyit is).

Mintha az édesapja bányájából nyert dolomitból faragták volna, a szombaton nyolc év után másodjára is beiktatott miniszterelnök kormányon és ellenzékben is állta az ütések, az őt és hozzátartozóit ért támadásokat. Ötgyermekes apaként családja gyarapodásával párhuzamosan jutott el a jobboldali értékek mind erőteljesebb hangsúlyozásáig, bár ha belegondolunk, a szovjet csapatok kivonásának követelésétől nem is olyan kacskaringós az idáig vezető út. Az ellenzékbe szorult baloldal azzal is vádolta, hogy ő ássa a nemzetet megosztó árkokat. Idei kétharmados választási győzelme óta éppen ezért folyamatosan a „háromharmadot”, a nemzeti megegyezést szorgalmazza. Szavak és tettek – negyven plusz húsz év után elérkezett az idő, hogy a kettő fedje egymást. ◀

Lap-top

A hétvége címe. A gazdaság összeomlik, az állam költekezik, *Adevărul*.

Magyarázat. Különösen a helyhatóságok kiadásai növekedtek: országos átlagban 13,5 százalékkal. A költségek megfélézésének képtelensége a megszorításokat is hatékonytalanná teszi: a deficit egyre nő. Ne gondoljuk azonban, hogy ennek a szomorú állapotnak és folyamatnak nincsenek meg a vámszedői. A legzseniálisabb húzásra Dolj megyében figyelt fel az *Adevărul*, itt a tanács – „a költségvetési póftlanság csimborasszójaként” – külön pótlékot írt ki a megszorításokra. Vagyis amit a Boc-kormány bércsökkentés formájában elvesz, azt dolgozói számára a tanács „kompenzálja”, megtéríti, visszaadja, kipótolja, hogy végül a jövedelmek mégse csökkenjenek. A mód-szert széles körben alkalmazni kellene!

Szabadon, mint a légy. A legfőbb ügyész-ség úgy döntött, hogy Mona Muscă egykori demokrata-liberális (vagy liberális demokrata), még egykoribb liberális képviselő nem követett el csalást, azaz nem készakarva nyilatkozta hamisan, hogy nem működött együtt a Szekuritátéval. Együttműködése tény, de – ezek szerint – nem igen tudta, mit csinál. Ha már a politikai életből kiszorult (nem úgy, mint más besúgók, akik vidáman élnek), legalább nem kell börtönbe mennie. Megkönnyebbültünk.

Voltak a hálón. Jusz sem nevezük meg a forrásunkat, de a nagy hírt elmondjuk: a (volt) *Realitatea*s Răzvan Dumitrescu és a volt *Adevărul*os Bogdan Chiriac online-hírvírságot fog szerkeszteni, amelynek neve *decenews* lesz. A fantáziadús cím arra is utal, hogy a híreket magyarázatok, kommentárok kísérik majd. Kíváncsian várjuk, bár elektronikus lapokat nem szemlélünk (ha nem muszáj).

Majd viszonzózzák. Remek észrevétel a román demokráciáról a *Dilema Veche* innen-onnan rovatában: május 14-én a csendőrség védte a kormányt a rendőrség tiltakozó gyűlésén.

A nap áhíre. A sikeres Eurovíziós szereplést követően többen azt követelik, hogy Boc helyét Ovi, Elena Udrea helyét pedig Paula Seling vegye át.

Minden napra egy mondás

„A siker nem rontott el. Mindig is elviselhetetlen voltam.” Fran Lebowitz

Szóbeszéd

Horváth István

Régi és új ízek

SZELLEMI DÍZÉS

E HÓ 28-ÁN BALKÁNI VACSORAEST, MINDEN KEDVES VENDÉGÜNKET SZERETETTEL VÁRJUK. HANGULATOS BOLGÁR NÉPZENE, EREDETI BOLGÁR ÉTELEK! Csodálkozott. Amióta itt lakott, még sosem vállalkozott ilyesféle vendégszabásra a jellegtelen, gyors rántott húsokra, sertésflekkenekre és sörözésekre berendezkedett üzemegység. Újra olvasta a szolgáltatóház névtelen éttermének kirakatába lógatott csiricsáré táblát, és azt gondolta: nahát. Előkotorta felső szalámival vagy sajtfélék tettek változatossá. Időnként egy-egy konzervből előbányászott bab- vagy borsófőzeléket dúsított fel két tojással, a további ízesítés végett tubusos mustárral, majonézzel kente meg az unalmas ételt vastagon, végül hangzatos és egzotikus neveket adományozott a szikkatag lepénynek. (...) Balkáni vacsoraest... Régi ízt kölöngatott az ajka. Bulgária, Aranyhomok, szakszervezeti beutaló, pohár és tál az asztalon, fanyar, vörös bor Várna hőségétől izzó főterén, és... és micsoda? Saláta lett volna?

Békés Pál: Balkáni vacsora

Feljelentem önmagam

Alulírott Bogdán Tibor, állampolgári kötelességem teljes tudatában felhívom az illetékes hatóságok figyelmét arra, hogy nagyrészt öntudatlanul ugyan, de éveken át magam is hozzájárultam az ország amúgy sem rózsás helyzetén tovább rontó adócsaláshoz. Annak érdekében, hogy elaltassam a hatóságok figyelmét, álnok módon mindig időben és maradéktalanul kifizettem az adókat valamennyi jövedelemem után, majd ily módon megtévesztve őket, megmaradt pénzem nem kevés részén orvul csempészárukat vásároltam. Így például alkalmanként jelentősebb, félkilós-kilós tételekben szereztem be kínai fokhagymát, hasonló mennyiségekben szállítottam haza banánt, de olykor még egy-egy ananászra is rávettemedtem.

Mentségemül hozhatom fel, hogy nem tudtam azt, hogy csempészáruról van szó. Fogalmam sem volt róla, hogy a kínai fokhagymát a Moldovai Köztársaságon keresztül juttatta be az országba a fokhagymamaffia (nem dadogok, na!), aminthogy arról sem volt tudomásom, hogy a bűnös könnyedséggel a szatyromba pakolt banánt meg ananászt észak-európai országokból csempészték be mihozzánk. Elismérem, az nem mentség, hogy mindezt Traian Băsescu csak mostanság tárta fel előttünk, hiszen, valljuk meg férfiasan, az állampolgári közlés nélkül is illett volna tudnom, hogy Észak-Európában nem terem meg ilyenfajta portéka.

Ezennel töredelmesen beismerem azt is: úgyszintén Traian Băsescu államfőnek kellett felvilágosítania engem arról, hogy a feketézést, a csempésztvékenységet és az adócsalást támogattam valahányszor csak a piacon nyakló nélkül vásároltam zöldhagymát, burgonyát, zellert, petrezselymet, kaporot és egyéb hasonló terméket, anélkül, hogy a kofáktól egyszer is számlát kértem volna. Ebben természetesen nem kis mértékben közrejátszott az is, hogy nevezett kofáknál soha nem láttam pénztárgépet, no de hát ez sem enyhít bűnös vétkecségen, amellyel jelenlegi, súlyos helyzetébe juttattam az országot.

Mindezek után csak remélni tudom, hogy mulasztásom nem jövátéhetetlen. Én, a magam részéről, megfogadom, hogy a jövőben vásárlás előtt mindig gondosan kiderítem majd a fokhagyma útját a földtől a szatyromig, írásos igazolást kérek a banán és ananász származási helyéről, kizárva a vásárlás szempontjából a balti és skandináv államokat, továbbá Skóciát és Írországot (különös tekintettel Észak-Írországra), és minden szál petrezselyem (kapor stb.) után számlát kérek a piaci árustól, vállalva akár annak ódiúmat is, hogy közderűt keltek a kofák sorában.

Ami, gondterhelte világunkban, akár még erény is lehet.

Bogdán Tibor

Az 53-as csapdája

Igyekszem megérteni a kormányt. Ugyan mire is gondolhatott, amikor – a miniszterelnök révén – azt mondta, hogy a megszorító intézkedések jogalapját az Alkotmány 53-ik cikkelye képezi, amely nemzetbiztonsági, közbiztonsági, katasztrófaelhárítási okokból lehetővé teszi bizonyos állampolgári jogok ideiglenes korlátozását. Próbálok eligazodni. Miféle nemzetbiztonsági kockázata lehet a szigorú takarékosági intézkedések be nem vezetése (a természeti katasztrófát és a közrendi okokat talán szükségtelen is elemezni, hiszen fel sem merülhetnek). Az egyetlen racionális magyarázat az lehet, a kormány tisztában van azzal, hogy az általa hozott rendelkezések sértik az alapvető emberi jogokat, ezért még azok bevezetése előtt hivatkozik az állampolgári jogok gyakorlásának a korlátozását lehetővé tevő alkotmányos rendelkezésre, hogy elejét vegye egy esetleges alkotmányossági óvásnak. Ettől kezdve azonban a kormányzati logika nehezen követhető, és csak gyarló feltétele-

Székely Ervin

zéseinkre hagyatkozhatunk. A legkézenfekvőbbnek az tetszik, hogy amennyiben a megszorítások alkalmazását az igazságszolgáltatás megakadályozná, az az ország fizetésképtelenségét vonná maga után, aminek megjósolhatatlan gazdasági, sőt politikai következményei lehetnek, veszélybe kerülhet az ország szuverenitása. Ez az érvrendszer azonban hibás. A költségvetés egyensúlyának a visszafordíthatatlan megbomlása valóban elvezethet az államcsödhöz, azonban a kormánynak az a feladata, hogy az egyensúlyt az állampolgári jogok megsértése nélkül állítsa helyre. A jelen helyzetben a kormány előtt több lehetőség is áll, amelyek közül a bércsökkentés csak az egyik (s valószínűleg nem is a legcélravezetőbb). Ha az az Alkotmánybírók az ellenzék megkeresését (amelynek benyújtását Victor Ponta, a Szociáldemokrata Párt elnöke már kilátásba helyezte) elutasítaná, ez azt jelentené, hogy maga is vállalja a kormány gazdaságpolitikai opcióját, vagy pedig nem lát más kiutat az államcsöddel szem-

ben. A taláros testület mindkét esetben rendkívül súlyosan megsértené tulajdon jogállását és átlépné törvényes hatáskörét. További érv a nemzetbiztonsági szempontokra hivatkozó jogsértés alkotmányellenessége mellett az, amit Adrian Năstase volt miniszterelnök ismertett saját blogján. A kormány tavaly szeptemberben, amikor felelősségvállalással fogadta el a 2009/329-es törvényt, már szintén nemzetbiztonsági okokkal indokolta a fizetések csökkentését, illetve a létszámleépítést az állami szférában. Márpedig az Alkotmány 53-as cikkelye egyértelműen kimondja, hogy az állampolgári jogokat csak rendkívüli esetekben lehet korlátozni, és a korlátozásokat nem lehet megismételni vagy meghosszabbítani. Tehát a kormány ezt a lehetőségét már eljátszotta. Harmadrészt meg kell említeni Valentin Stan politikai elemző észrevételét, aki azon jogelvet hangoztatva cáfolja a kormány hivatkozásának alkotmányosságát, hogy senki sem hivatkozhat saját vétkecségre (nemo auditor propriam turpitudem alle-

gans). Vagyis a kormányt nem mentesíti az emberi jogok betartásának kötelezettsége alól, ha ezek korlátozására saját hozzá nem értésére hivatkozik (amellyel nem tudta kezelni a válságot). A felsorolt érvek mellett az már ügyvédi kekeckedésnek tetszik, amire Alexandru Athanasiu volt munkaügyi miniszter mutatott rá egy televíziós műsorban: az Alkotmány az állampolgári jogok gyakorlásának korlátozását teszi lehetővé, viszont a nyugdíj és a bércsökkentés megvonásának a jognak a megvonását jelentené. Mindazonáltal olyan érzésem van, hogy a kormány mégsem alaptalanul hivatkozik az alaptörvény 53-as cikkelyére. 2007-ben pont Traian Băsescu terjesztette be azt a nemzetbiztonsági stratégiát, amelynek egyik eleme az volt, hogy a rossz kormányzás nemzetbiztonsági kockázatot jelent. Ha ezt elfogadjuk, akkor az Alkotmány 53-as cikkelye épp azt a lehetőséget teremti meg, hogy a parlament megvonja a kormány törvénykezési jogát abban az esetben, ha annak működése nemzetbiztonsági kockázatot jelent.

A jövő héten, a bizalmatlansági indítvány tárgyalása során, erre meg is lesz az esély.

A kormányt nem mentesíti kötelessége alól, ha a saját hozzá nem értésére hivatkozik.

Röviden

Közéleti aranybánya

Tíz- és húszezer lej közötti havi keresettel büszkélkedhet néhány államtitkár – derült ki a gazdasági, illetve a közigazgatási minisztériumok által közzétett nyilatkozatokból. Bár a tárcák alkalmazottainak jelentős hányada 4000 lejnél nagyobb alapfizetést visz haza, sokan különböző pótlékokkal tovább sokszorozzák az összeget.

Olvadó magánnyugdíj

Egymilliárd euróra növekszik vesztesége 2017-ig a kötelező magánnyugdíj-biztosítási alapnak, mivel nem tartották be a hozzájárulások emelésének ütemtervét. Tavaly is idén már 200 millió eurót bukott az ötmillió résztvevő – mutatott rá közleményében a romániai magánnyugdíjakat képviselő szövetség (APAPR).

Elmosott turizmus

Miután 2008-ban százmillió euró nyereségre tettek szert a román tengerpart vendéglátói, idén már ennek az összegnek 80 százaléka is elégedettek lennének – írta a Capital.ro. Bár az eddigi foglaltságok enyhe, 14 százalékos növekedést mutatnak 2009-hez képest, a legoptimistábbak is stagnálással számolnak.

Hazatérő Mol-papírok

A távozó és az új magyar kormány képviselői is tárgyaltak már annak érdekében, hogy az állam megvásárolja az orosz Szurgutnyef-tyegaszánál lévő Mol-részvényeket – írta egyik budapesti napilap. Bár a magyar állam a 400 milliárd forintos vételárát csak kölcsönrel teremtetheti elő, a lap szerint ez megtérülne, mivel nyereséges cégbe fektetnék.

Fitch-spanyolcsizma

A lehető legjobb, AAA államadósi besorolást AA Pluszra rontotta Spanyolország esetében a Fitch Ratings hitelminősítő, amely szerint az ország gazdasági kiigazítása nehéz folyamat lesz – írta az MTI. Az elemző szerint a fellendülés legnagyobb hátráltatója a munkapiac rugalmatlansága, valamint a helyi és regionális takarékbankok átalakítása.

Visszaesik London?

Mivel az euróvezetési válság és következményei rontják a brit gazdaságnövekedési kilátásokat, nem kizárt, hogy az épp fellendülő gazdaság visszasüllyed a recesszióba – áll a Brit Kereskedelmi Kamarák legújabb előrejelzésében. Bár a GDP-emelkedés idej mutatóját egyről 1,3 százalékra emelték, a középtávú rizikók miatt rontották a jövő évi előrejelzést.

Adóemelés: üres duma?

Vasilescu: az IMF-vezér politikai nyilatkozatot tett a román bevételnövelésről

A jövedelemcsökkentések alternatívája, az adóemelés Romániát Európa „feketebáránnyá tette volna” – jelentette ki Adrian Vasilescu, a központi bank tanácsadója. Miközben a gazdasági tárcavezető lát még esélyt idénre a kilábalásra, londoni elemzők a kormány menesztésével számolnak.

Hírösszefoglaló

► Két számjegyjű inflációhoz vezetett volna a Nemzetközi Valutaalap (IMF) által javasolt áfaemelés (TVA) 19 százalékról 24-re, minek következtében Románia „Európa feketebáránnyá vált volna” – nyilatkozta a hétvégén Adrian Vasilescu, a központi bank tanácsadója, aki szerint Bukarest ezzel „elásta volna magát” a külföldi pénzpiacok előtt. Azt is hozzátette, hogy egy masszívabb pénzromlás hosszú évekkel kitolhatja a recesszióból való kilábalás időpontját. Az elszaladt infláció az egész lakosság vásárlóerejét visszavetné, így nagyobb károkat okozna a gazdaságban, mint a bérek és a nyugdíjak csökkentése.

Választási fogás?

Dominique Strauss-Kahn, az IMF vezérigazgatója, a franciaországi elnökválasztások egyik lehetséges jelöltje egy televíziós műsorban nemrég arról nyilatkozott, hogy a jövedelemcsökkentések helyett a Valutaalap az adókulcsok növelését javasolta. Adrian Vasilescu ezt a megszólalást politikai-választási üzenetnek minősítette. A jegybank tanácsadója, miközben kiállt a bejelentett megszorító intézkedések szükségessége mellett, azt elismerte, hogy ezek nem elegendőek a válság kezeléséhez. Ugyanakkor arra is kitért, hogy „szerencsésebb későbbre hagyni a kilábalást, mint elszendvedni egy olyan gazdasági rövidzárlatot, amely lángra gyújtaná Ro-

Vasilescu: el kell kerülni a rövidzárlatot, a kilábalás másodlagos

mániát, úgy, ahogy Görögországban ez előfordult”.

Van még remény

A borús előrejelzéseket meghazudtolóan optimistán fogalmazott a kilátásokkal kapcsolatban Adriean Videanu gazdasági miniszter, aki szerint még idén lendületet kaphat a gazdaság, ha a kormány képes hatékonyan kommunikálni a gazdasági és szociális partnerekkel, illetve a bankok újraindítják a hitelezést. A pénzügyetnek szerinte kulcsszerepe lenne a fellendítésben, ugyanis számos cég azért nem tudja felhasználni az európai uniós forrásokat, mert nem jut fi-

nanszírozáshoz. Videanu arra is kitért, hogy a kormánynak azokat kell helyzetbe hoznia, akikről a gazdasági növekedés újraindítását remélheti, mégpedig a kis- és közepes vállalkozásokat.

Kimerült a kassza

A gazdasági tárca vezetője a kis- és középvállalatok képviselőinek tartott előadásában utalt arra, hogy a kormány pénzügyi keretének nagy részét kimerítette, az eddigieknél nagyobb befektetésekre nem futja. A még rendelkezésre álló forrásokat olyan csatornák felé irányítják – magyarázta Videanu –, amelyek többszörösen jóté-

kony hatást fejtenek ki a gazdaságban, mint például az Első ház program.

Bocnak befellegzik?

Miközben a kormány és a jegybank egymással karöltve igyekszik elfogadtatni a kiadáscsökkentést a lakossággal, az egyik londoni előrejelzés a Boc-kabinet alkonyát jósolta elemzésében. A Marketer Global tanulmányában megállapította, hogy a megszorítások felelősségvállalással történő elfogadása után Traian Băsescu államelnök lecserele minisztereit, s a válságkezelés fő kommunikátora marad továbbra is. A feltörekvő országok kockázati tényezőit vizsgáló intézet szerint Romániában jelenleg a legnagyobb veszélyt az jelent a gazdaság számára, hogy a döntéshozók képtelenek gyakorlatba ültetni a takarékosági csomagot. Mivel a kiadáscsökkentés a masszív társadalmi ellenállás miatt „megpuhulhat”, szeptembertől kezdődően az egységes adókulcs és az áfa emelésére számítanak. A londoni elemzés az állami szektor elbocsátásaival tovább duzzadó munkanélküliséget jelöli meg a gazdaság másik főbb kockázati tényezőjének. ◀

Ifjúsági lakások négy millióból

Csaknem nyolcmillió lejből épült országos lakásügynökségi (ANL) ingatlant és egy sportcsarnokot avattak fel Gyergyótölgyesen a hétvégén. A 24 beköltöző listája még nem végleges, azon családok élveznek előnyt, amelyek több gyermeket nevelnek.

Munkatársunktól

► Összesen négy milliós lejes befektetésből 24 lakásos országos lakásügynökségi (ANL) ingatlant adtak át

a hétvégén a Hargita megyei Gyergyótölgyesen. „A 3,7 milliós lejes kormánytámogatás mellé az önkormányzat önrészként 300 ezer lejt pótolta be, a villany, víz és

csatornarendszert építette ki” – mondta Csibi László alpolgármester. Az 52 igénylő közül azok élveznek előnyt az egy-, két- vagy háromszobás lakrészek kiutalásakor, akiknek tölgyesi állandó munkahelyük van, és több gyermeket nevelnek. A beköltözők listája még nem végleges, a bérleti díj megállapítása is hátra van.

Szintén tegnap egy 150 férőhelyes sportcsarnokot is felavattak a településen, amely 3,4 millió lejes kormánypenzből és 300 ezer le-

jes önkormányzati önrészből valósult meg másfél év alatt. Az állandó melegvíz-szolgáltatással is ellátott sportcentrumot a gyermekotölgyesi iskolák ingyenesen használhatják.

„Tiszteletre méltó a gyermekotölgyesi példa, ahol egy román polgármester és egy magyar alpolgármester – Toader Ungureanu, illetve Csibi László – közösen érnek el eredményeket” – hangsúlyozta az átadáson Moldován József. A távközlési államtitkár az ünnepségen kifejtette, egyre több erdélyi és székelyföldi településen jelennek meg hasonló beruházások, amelyeknek biztosítéka az RMDSZ kormányzati jelenléte.

A Tăriceanu-kormány idején, Borbély László fejlesztési minisztersége alatt kapott zöld utat a két tölgyesi befektetés – fejtette ki beszédében Mircea Duşa Hargita megyei szociáldemokrata párti képviselő, a parlament alsóházának alelnöke. A lakásokat 1988-ban kezdték építeni, majd 1990 után félbemaradtak; az ANL 2004-ben vette át az épületet. Mint lapunk legutóbbi számában beszámoltunk róla, az ilyen építkezések a megszorító intézkedéseket kiegészítő gazdaságélénkítő program részei, amelyekről bővebben ma ül le tárgyalni a kormány. ◀

Bolgár siker?

ÜMSZ

► Szófia kifelé tart a válságból: Simeon Djankov, Bulgária pénzügyminisztere bejelentette a krízis végét – közölte az Adevărul az egyik helyi hírügynökség tudósítását. Djankov, aki egyben a miniszterelnök-helyettes is, a Radio Dariknak adott interjúban nagyon optimistán nyilatkozott az állami bevételek tekintetében. Szerinte megállt az ipari termelés hanyatlása, nő az export hatodik hónapja, a munkanélküliség tíz százalék alá esett, és az államháztartási hiány az ütemtervnel alacsonyabban alakul; s mindez a Nemzetközi Valutaalap nélkül. Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank nem ennyire derülátó, előrejelzésén, igaz, javított, de akárcsak Romániának, a bolgároknak is enyhe visszaesést jósol idénre. Az MTI a hétvégén beszámolt arról, hogy Bulgáriában az idén is nagyjából annyi külföldi működő tőkére számítanak, mint a tavalyi, igen gyenge évben, azaz hárommilliárd euróra. A gazdasági válság miatt 2009-ben több mint a felére esett ez a mutató az előző évhez képest. A kormány szándéka szerint befektetési kedvezményben részesülhetnek azok a cégek, amelyek legalább 100 millió levát (hozzávetőleg 63 millió dollárt) fektetnek egy-egy projektbe, és 200 munkahelyet hoznak létre. ◀

Toader Ungureanu, Moldován József, Csibi László és Petres Sándor, a Hargita megyei tanács alelnöke

Sztrájk vagy sztrájkötörés?

Kovács Zsolt, Baló Levente

► Schol nem lesznek fennakadások a mai érettségi vizsgán – erősítette meg Daniel Funeriu oktatásiügyi miniszter a hétfőn, miután az elmúlt napokban folyamatosan egyeztettek a megyei tanfelügyelőségek képviselőivel. A mára tervezett általános sztrájk azt a kétszáz ezer maturandust érinti a legérzékenyebben, akiknek az idei vizsgarend értelmében május 31-én kezdődik az idegen nyelvi készségeket felmérő vizsgája. A tanügyminiszter minden megyében „forró drótos” telefon működtetését kérte a tanfelügyelőségektől, hogy a szülők és a diákok folyamatosan tájékozódhassanak az érettségi központok működéséről. Pénteken a tárcavezető azt állította, a vizsgáztatók 77 százaléka dolgozik, azokból a központokból pedig, ahol mégis felfüggesztik a sztrájk miatt az érettségi, átírányítják a diákokat a működő központokba. Tegnap Daniel Funeriu már biztosan állította: sikerült meg egyezni, és az összes vizsgaközpontban fogadják a maturandusokat.

„Ez csak főpróba”

A pedagógusok munkabeszüntetésével egy időben ma ötven szakszervezeti tömörülés kezdeményez sztrájkot, a kormány megszorító intézkedései elleni tiltakozásként. A sztrájkfelhívásnak megfelelően ma leállnak a helyi és önkormányzati hivatalok, az adóhivatalok, csak az alapvető feladatokat látják el a büntetés-végrehajtási, gyermekvédelmi, fogyasztóvédelmi, környezetvédelmi intézmé-

A munkabeszüntetéssel egy időben a szakszervezetek sztrájkorségeket is tartanak

Fotó: Tófián Levente

nyekben. Munkabeszüntetésre kell számítani az egészségügyi intézményeknél, a tömegközlekedési vállalatoknál is. A Sanitas Egészségügyi Szakszervezet közleményben figyelmeztette a lakosságot, hogy holnap csak a sürgősségi ügyeletek működnek, tiltakoznak ugyanis az orvosok, a szakápolók és a mentősök is. Ha a mai tiltakozóakció ellenére sem áll el a kormány a megszorító intézkedésektől, június 1-je és 4-e között országsszerte tüntetésekre kerül sor. Június elsején lép sztrájkba a fővárosi metró és a tömegközlekedési vállalatok alkalmazottai, akik így támogatják a május 31-i általános sztrájk résztvevőit. A tervek szerint Bukarestben 4 és 16 óra között kedden egyáltalán nem működik a metró, az autóbusz- és villamosjáratok közlekedése bizonytalan. Sorin Oprescu főpolgármester személyesen járt közben azért, hogy ne bénuljon meg

a bukaresti forgalom. Az önkormányzati vezető bizik abban, hogy a gépjárművek háromnegyede útnak indul a sztrájkfelhívás ellenére is, a szakszervezetek viszont kitarthatnak a tiltakozás mellett.

Székelypöldön is elszántak a szakszervezetek

A háromszéki közalkalmazottak háromnegyede beszünteti ma a munkát, leállnak a közintézmények, és csak részben dolgoznak az iskolákban és az egészségügyben. A legszervezettebbek a közigazgatásban dolgozók, akiknek kilencven százaléka megtagadja a munkát. Ferencz Tibor, a Kovászna megyei önkormányzati dolgozókat képviselő Nova Vita szakszervezet vezetője szerint az általános sztrájkban részt vesznek a sepsiszentgyörgyi, baróti, bodzafordulói, kovásznai polgármesteri hi-

vatalok, a Kovászna megyei tanács és további 25 háromszéki község önkormányzatának dolgozói. A sztrájk alatt mindössze a halotti bizonyítványokat állítják ki. Ma a háromszéki kórházakban is megszakítják a munkát, kivéve a sürgősségi ellátást, mondta Vasile Neagovici. A Sanitas szakszervezet Kovászna megyei elnöke szerint mintegy 1000 egészségügyi alkalmazott vesz részt a tiltakozó akcióban. Szerdán a Kovászna megyei prefektúra előtt szerveznek tiltakozó megmozdulást, amelyre 1500 résztvevőt várnak.

„Áthidalták” a munkabeszüntetést

Annak ellenére, hogy Daniel Funeriu bizakodóan nyilatkozott tegnap az érettségi lebonyolításával kapcsolatban, ellentmondásos információk láttak napvilágot a tanárok tiltakozásával kapcsol-

atban. A szakszervezetek – így a Spiru Haret Szakszervezet képviselői is – a tanügyminisztériumot vádolják azzal, hogy nyomást gyakorol a tanárookra.

„Kovászna megyében pótoljuk azokat a pedagógusokat, akik megtagadják a munkát” – nyilatkozta lapunknak Keresztély Irma főtanfelügyelő, aki szerint a 19 vizsgaközpontból 9-ben teljes a vizsgáztató tanárok létszáma, a többi központban pedig más iskolából érkeznek „póttanárok”. Lapunk értesülései szerint több olyan tanár is megkezdte a munkát, akik előzőleg csatlakoztak a sztrájkfelhíváshoz.

„Szeretnénk egyértelművé tenni, hogy a tiltakozás céljait elfogadjuk és fontosnak tartjuk, ám a diákok elmeletét nem szeretnénk befolyásolni. Nem sztrájkötörők vagyunk, hanem megfontolt tanárok” – nyilatkozta lapunknak egy neve elhallgatását kérő pedagógus. „Azt üzenjük a diákoknak, hogy mindenképpen jelenjenek meg a vizsga helyszínén, mert nem marad el az érettségi” – figyelmeztetett az ellentmondásos hírekkel kapcsolatban a megyei főtanfelügyelő.

Péter Tünde Kolozs megyei főtanfelügyelő-helyettes szintén arról számolt be az ÚMSZ-nek, hogy az összes vizsgaközpont működik a sztrájk ideje alatt. A helyi szakszervezetek adatai szerint a megyében dolgozó pedagógusok több mint egynegyede csatlakozott a sztrájkfelhíváshoz. Áthidaló megoldásra hat kolozsvári iskolában, így az Unitárius Kollégiumban működő vizsgaközpontban volt szükség. ◀

Röviden

Módosul a megyei egészségügy

A jövőben a megyei egészségügyi igazgatóságok intézhetik a diplomák európai uniós elismeréshez és egyéb, az egészségügyi személyzet munkavégzéséhez szükséges igazolások kibocsátásával kapcsolatos ügyeket – ismertette terveit hétfői közleményében az egészségügyi miniszter. A megyei egészségügyi igazgatóságok szervezeti felépítését és működését szabályozó miniszteri rendelet módosításának értelmében az Egészségügyi Minisztérium változtat az igazgatóságok szervezeti felépítésén is. A tervezet rendelkezik arról, hogy a korábbi öt vezető tisztségből ezután három maradjon, ami azt jelenti, hogy a jelenlegi négy igazgató közül kettő távozik, és így országsszerte 84 igazgatói tisztség szűnik meg. Cseke Attila egészségügyi miniszter korábban figyelmeztetett: a változtatásokra azért van szükség, mert elégedetlen az igazgatóságok működésének hatékonyságával.

Jelentkezőket vár a RODOSZ

A Romániai Magyar Doktoranduszok és Fiatal Kutatók Szövetsége (RODOSZ) tizenegyedik alkalommal hirdeti meg tudományos konferenciáját Kolozsváron. A szakmai találkozó időpontja 2010. november 12-e és 14-e, a jelentkezési határidő szeptember 1-je. A konferencián való részvétel nincs tudományos fokozathoz kötve, csupán az egyetemi végzettség a kizárólagos feltétel. A szervezők várják a posztgraduális képzésben résztvevő kutatókat.

Vegyes iskolák pró és kontra

Baló Levente

► Az etnikailag vegyes oktatási rendszerek hatékonyságáról vitakoztak a hétfőn Kolozsváron, a *Szegregáció és beiskolázás* című konferencián. A három országot – Románia, Magyarország és Dánia – átfogó kutatóprogram ugyanahhoz az eredményhez vezetett: a vegyes etnikumú iskolákban jobb eredményeket érnek el a tanulók, mint ott, ahol etnikailag „egyenmű” az oktatási rendszer. Ezekben az intézményekben kevésbé érzik jól magukat a diákok, több a stressz, a kihívás, de jobb az eredmények – állítják a kutatók – akik szerint az optimális cél nem a kisebbségi tanulók asszimilációja, hanem az identitásuk sikeres kialakítása és képviselete.

A probléma ugyanaz

A kutatás az Edumigrom nevű uniós keretprogramnak a része, amely a kisebbségi élők és bevándorlók problé-

máit tanulmányozza a fiatalok szemszögéből. Az Edumigromhoz négy régi (Nagy-Britannia, Franciaország, Németország, Svédország, Dánia) és négy új uniós tagállam (Románia, Magyarország, Szlovákia és Csehország) csatlakozott. Az átfogó felmérések meglepő eredménye az, hogy a kisebbségi problémák a nagyon eltérő szerkezetű társadalmakban is hasonlóan jelentkeznek – derült ki a hétfői eszmecsere.

Többet használ, mint árt

Vera Messing, a budapesti Central Europe University oktatója az iskolai önértékelés jelenségét részletezte. Az önértékelés működését – mint felszólalásából kiderült – az iskola alig-alig befolyásolja, ugyanis az a családban, illetve a kisebb közösségekben alakul ki és erősödik vagy gyengül. Az előadó bebizonyította, hogy az etnikailag

homogén iskolákban a gyerekek jól érzik magukat, viszont a tanulmányi eredmények nagyon gyengék. Ezzel szemben az etnikailag vegyes iskolákban például a roma gyerekek sokszor nem érzik jól magukat, stresszt vagy frusztrációt élnek át, ez viszont versenyzésre és bizonyításra ösztönzi őket. Bolette Moldenhawer, a Koppenhágai Egyetem tanára a bevándorlók helyzetét vizsgálta. Három identitásmodellét vázolt fel: a nemzeti büszkeség, a nemzeti kisebbségérzet és a reflektált nemzet tudat modelljét. Utóbbi modell az, amelyik egy egészséges magatartásformát tesz lehetővé, és működőképes a vegyes etnikumú iskolákban. Vincze Enikő – aki a szegregáció okait és következményeit ismertette – kitért arra, hogy a foglalkoztatáspolitikai, a szociális problémák, illetve a városstruktúra által is meghatározott diszkrimináció hogyan befolyásolja az oktatási rendszer működésének elégtelenségét. ◀

Vera Messing és Bolette Moldenhawer a szemináriumon

Mégis utcát kap Petőfi

Kovács Zsolt

► Utcát nevezhetnek el Sepsiszentgyörgyön Petőfi Sándorról és Mihai Eminescuról is, miután a helyi önkormányzat szakszervezetekkel a város leghosszabb útját, az 1918. december 1. sugárutat. Az eredetileg egy egységként nyilvántartott sugárút az állomástól az Olt negyedik villanyrendőrig terjedő szakasza nevével a továbbiakban is a román nemzeti ünnepről emlékeztet. Új elnevezést kap viszont a középső rész, amely a Szent György térig tart, ez a frissen leválasztott útszakasz Mihai Eminescu nevével kapja. A harmadik sugárút felső, színházig tartó szakaszát Petőfi Sándorról nevezik el. A magyar és román tanácsot az önkormányzat legutóbbi ülésén hosszasan vitáztak a szimbolikus szempontból perdöntő utcanevváltoztatások kapcsán. Rodica Párvan szociáldemokrata tanácsos a tervezet visszavonását kérte, arra hivatkozva, hogy a román nemzeti ünnepről elne-

vezet utca feldarabolása érzékenyen érinti a román közösséget. Emlékeztetett arra, hogy nem ez az első kísérlet a módosításra, és két alkalommal a bíróság már elutasította a főutca névváltoztatására vonatkozó indítványokat. Antal Árpád polgármester úgy vélte, hogy bár Romániában minden megtörténhet, ebben a kérdésben is érvényesülnie kell a helyi autonómiának. A tanács a heves vitát kiváltó indítvány mellett több tucat sepsiszentgyörgyi utca idejéért nevének megváltoztatásáról döntött. Többek között olyan neveket változtattak meg, mint a Haladás, a Fáklya vagy az abszurd módon, a temető felé vezető Jövő utca nevént. A módosítások 9500 embert érintenek, számukra ingyen cserélik ki a személyazonossági igazolványt – mondta el Antal Árpád. A vita ellenére a tanácsotagok többsége a módosító javaslatok mellett foglalt állást, a határozatok azonban csak a prefektúra jóváhagyásával léphetnek hatályba. ◀

▶ Röviden

Mehalt Dennis Hopper

74 éves korában kaliforniai otthonában meghalt Dennis Hopper. A színész-rendező hosszabb ideje prosztatarákban szenvedett. Hopper legjelentősebb munkája a 60-as évek ellenkultúrájának emblematikus filmje, a *Sze-lid motorosok*, amelynek nem csak egyik főszereplője, hanem rendezője is volt.

Színészek sztrájkban

A Bukaresti Nemzeti Színház százötven színésze írta alá azt „szolidaritási” szerződést, amelyben jelzik csatlakozásukat a pedagógusok és a közalkalmazottak ma kezdődő sztrájkjához. A színház Szabad Szakszervezetének tagjaihoz csatlakoztak az intézmény adminisztrációs munkatársai is.

Vizek útja vásznon

Alfonso Baldari olasz festőművész *Acque – Vizek – Ape* kiállításának darabjai, az alkotó szavaival élve, csiklandozzák meg a nézők képzeletét a fővárosi Magyar Kulturális Intézetben egészen június 23-ig. A valahonnan valamire hordozó járműként értelmezett víz Baldari szerint a játékoság egyik legjobb kifejezője, amely a festmény szintjén képes arra, hogy a formákat a képzeletre, bízva.

Perzselt a tűz Oslóban

Öt év után ismét dobogós helyet ért el Románia az Eurovíziós Dalversenyen. Paula Seling és Ovidiu Cernăuțeanu *Playing with Fire* (Játék a tűzzel) című dala harmadik helyen zárt a döntőn. A nyertes, 28 év után második alkalommal Németország lett, amelyet a 19 éves Lena képviselt.

Kánya Gyöngyvér

▶ Nagy volt az öröm vasárnap hajnalban a norvég fővárosban és szerte Romániában. A brit *The Guardian* kritikusa által az utolsó pillanatig földbe döngölt Románia ugyanis 2005 után immár másodszor a harmadik helyet szerezte meg az Eurovíziós Dalversenyen. Paula Seling és Ovidiu Cernăuțeanu zongorával és pirotechnikai elemekkel fűszerezett produkciója bár sokat vándorolt, legfőképpen az ötödik és a hetedik hely között, végül, mindössze nyolc ponttal maradtak le a második helyen végzett török együttes, a rockzenét játszó maNga mögött. Bár a *Playing with Fire* című dalt a brit kritikusok mellett a fogadóirodák sem tekintették ennyire jónak – a döntőbe került 25 ország közül csak a tizedik helyre várták – szerencsére Paula és Ovi az utolsó pillanatig bíztak daluk sikerében, és a szombat esti döntőben az elődöntős szereplésüket mind előadás-

ban, mind helyezések tekintetében túlszárnyalták. A román versenyzőket rajongók és újságírók hada várta tegnap az otopeni-i repülőtéren. Paula Seling, aki végül Ovi nélkül érkezett, az örömtől szinte megsemmisülve, megköszönte rajongóinak a kitartást és a bizalmat. „Soha nem hittem volna, hogy ez megtörténhet velem” – nyilatkozta az éne-

keső nem sokkal a tegnap délutáni hazaérése után. A román produkció a május 27-én, csütörtökön 17 ország részvételével rendezett második elődöntőben ugyanis csak a negyedik helyen zárt, innen sikerült egy helyet feljebb ugrania a szombat esti döntőben, ami nem mindennapi teljesítmény. A produkció ugyanis inkább veszítene az elődöntőben meg-

szerzett helyükből – mint idén a második elődöntőben első helyet elért, de végül csak másodikként végzett Törökország –, vagy ha ügyesek – mint az idei nyertes Németország –, megtartják azt, de nem igen lépnek előre. Románia a döntőben 28 országtól kapott pontot, a versenybe nevezett 39 országból. A maximális 12 pontot a Moldovai Köztársaság ítélte oda, míg a második legmagasabb pontszámot, azaz 10 pontot Portugáliától, Spanyolországtól, Svédországtól és a tavalyi győztes Norvégiától zsebelhették be. Az 56. Eurovíziós Dalversenyt tehát mindenképpen Németország rendezte. ◀

Ovidiu Cernăuțeanu és Paula Seling a kedvezőtlen előrejelzések ellenére bíztak produkciójuk sikerében

Apáczai-napok Kolozsváron

Sipos M. Zoltán

▶ Több száz éves múltat idézett meg a hétfőn a kolozsvári Apáczai Csere János Elméleti Líceum tanári kara és az itt tanuló diákok. Az Apáczai-napok keretében a gyergyószentmiklósi Csabafiak Hagymányápoló Egyesület és a kolozsvári Turul Íjász Egyesület röpitette a tanárokat és a résztvevő diákságot a honfoglalás korába. Az iskolaudvaron felállított jurtaban rendhagyó történelemóra, a jurta körül pedig korabeli fegyver- és íjászbemutatók közben tapasztalhatta meg minden érdeklődő a magyar történelem honfoglalás kori epizódját. „Az Apáczai-napok rendezvénysorozat a diákok és tanárok közti együttműködésén alapszik. Már évek óta foglalkoztat bennünket egy tematikus iskolai napok megszervezése, ami idén a hagyományörző egyesületek közreműködésével sikerült” – mondta el lapunknak Tőkés Szondi Edit. A líceum tanárától azt is megtudhattuk, hogy a Csodaszarvas nyomában nevet viselő programsorozat keretében a diákok jobban megismerkedhettek a magyarság korai történelmével, ki próbálhatták a jurtat, a korabeli harci felszereléseket, és íjászodhattak is. ◀

Ki menti meg a TIFF-et?

Elfáradt szervezők és pénzhány Románia legnagyobb filmfesztiválján

Farkas István

▶ Ha azt szeretnénk, hogy a fesztivál betöltse a neki szánt feladatot, és még elismertebb nemzetközi rendezvénné váljon, amely növelhetné Kolozsvár esélyét az Európa kulturális fővárosversenyben, az eddigieknél sokkal komolyabb, állandó támogatást kell biztosítani – jelentette ki Tudor Giurgiu fesztiváligazgató a 9. Erdélyi Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF) péntek esti kolozsvári megnyitóján, melyen közel másfélezer személy – köztük politikusok, rendezők, színészek, újságírók – vett részt. Rámutatott arra, hogy a művészet szabadsága mellett idén is szomorúan ta-

pasztalta az anyagi korlátozásokat, amelyek egyre elviselhetetlenebbekké válnak számára.

„Belefáradtam már abba, hogy örökösen gyözködjek valakit, hogy a fesztiválnak – amely Kolozsvár arculatának fontos része – konstans támogatásra van szüksége. Tudom, hogy mindig fontos eseményként tekintettek a fesztiválra, Kolozsvár büszkeségének tartották, és mindig mellettünk álltak. Most azonban eljött a tettek, a szolidaritásgyakorlat ideje” – fogalmazott. „El kell döntenünk, hogy tíz év múlva mit akarunk. Városi bajnokságban vagy pedig a Bajnokok Ligájában szerepelni?” – fakadt ki a fesztiváligazgató,

aki a verespataki aranykitermelésért lobbizó Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) vitatott TIFF-támogatására is utalt. Mint ismeretes, a TIFF petíciók, bojkottok és a helyi nyomás hatására az utolsó pillanatban mondott le az RMGC pénzéről. „A tiltakozók mit tettek a TIFF-ért?” – tette fel a költői kérdést Giurgiu.

„Ma a rádióban hallottam egy reklámot, amely ezt mondja: továbbmenni azt jelenti, hogy tudd, mikor kell megállni. Kérem, segítsenek, hogy tovább mehessünk. Én és a csapatom elfáradtunk” – zárta az elnyújtott megnyitóbeszédet Tudor Giurgiu.

Sorin Apostu polgármester a TIFF románfilmfesztiválján, és az idén átadott, felújított főteret dicsérte

Fatih Akin *Soul Kitchen* című nyitófilmje előtt rövid videómontázst láthattunk a múlt héten elhunyt Jean Constantin színészről, és a TIFF egyik nagy szellemi támogatójáról, a 2009-ben elhunyt Ron Holloway filmkritikusról, majd Gary Lucas amerikai zeneszerző 1931-es, „hangosított” *Draculához* írt élő filmzenéjéből kaphattunk ízelítőt. A tíznapos fesztivál alatt a tíz vetítési helyszínen 47 ország mintegy 240 produkciója fénylik fel, miközben több tucat híresség lép a piros szőnyegekre. ◀

Bethlen-ünnep Nagyenyeden

Tamás András

▶ „Annyi bucaresti év után még mindig itt a legjobb” – jelentette ki Borbély Károly gazdasági államtitkár a nagyenyedi Bethlen-napok megnyitóján, pénteken. A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium vendiákja mellett a több évszázados múltra visszatekintő tornakerti tornavizsgán felvonult óvodásoktól kezdve a végzősökhöz minden diák, aki érdemeket szerzett, oklevélben részesült. Az első este tűzijátékkal, illetve a Szilágyi Róbert vezette, vendiákokból verbuvált The

Flame rockegyüttes koncertjével végződött.

A pénteki napot a sportnak, a szombatot pedig a tudománynak, művészetnek szentelték a szervezők. Napközben a felnőttek részvételével tudományos konferencia zajlott. A helyi tanárok mellett Jánosievtz Erzsébet a kollégium 1848 előtti erdélyi színjátszásra tett hatásáról beszélt, Pásztori Kupán István teológiai tanár Misztótfalusi Kis Miklós életéről, oklevélben részesült. Az első előadást. Jánosievtz Zoltán irányításával Búvészárók címen érdekes fizikai ki-

sérletek folytak. A díszteremben megtartott ünnepi műsor utáni eredményhirdetés már Kelemen Hunor művelődési miniszter jelenlétében történt, aki beszédében a Bethlen Gábor Kollégiumnak az identitás megőrzésben betöltött meghatározó szerepét emelte ki. „A nyelv, a vallás és helytállás nélkül régen sem, de ma sem lehet Európában érvényesülni” – mondta a miniszter.

A Bethlen-napok vasárnapján, az immár harmadszorra felépített felenyedi templom kétszáz éves évfordulóját ünnepelték. ◀

Egy eltűnt világ látványa

Baló Levente

▶ Az egykori Hóstát területén, a volt ecsetgyárban működő kortárs képzőművészeti központban mutatták be a hétfőn Feleki Károly fotográfus 1979 és 1984 között Kolozsvár kertvárosáról készült felvételeit.

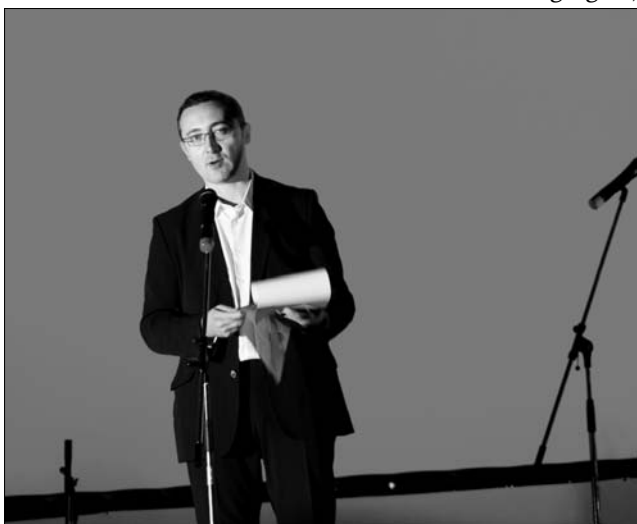
A hóstáti háztartásokat a hetvenes évek végén kezdték el szisztematikusan lerombolni és helyükbe tömbháznegyedeket építeni. Ezeknek a megrázkódtatásokkal teli éveknél az eseményeit igyekezett dokumentálni néhány fiatal tudós, többek között Feleki Károly fotográfus.

„Elsőrendű céloom az volt, hogy dokumentáljam az eseményeket, láthatóvá tegyem azt, ami hamarosan már nem lesz látható, ugyanakkor törekedtem arra, hogy amit rögzíték, az élő legyen rajta” – mondta a megnyitón a Ion Andreescu Képzőművészeti Egyetem fotó szakos tanára. Feleki Károlyt egy fiatal szociológustársaság kérte fel az együttműködésre, és ő tudta, melyek a szociofotó követelményei, ezeket sikerült túllépnie, állította a fotográfus.

Széky Sebestyén György, a ClujEst házigazdája elmondta, ezzel a kiállítással egy sorozat indul útjára,

melynek címe, témája Románia átalakulása. Ebbe a sorozatba beleférnek olyan kiállítások is, amelyek a műfaj határait feszegetik, mondta el Sebestyén.

A most látható anyag egy része 1982-ben volt kiállítva a Korunk Galériában. Az akkori kiállítás megnyitón elhangzott: ami itt van, az jobbra már csak volt. Az a rombolás, ami akkor még folyamatban volt, azóta már kiteljesedett. És abból, ami akkor volt, ma már semmi sem látható. Éppen ezért rendkívül fontosak Feleki képei, amelyek megrendítő látványt nyújtanak az elsüllyedt Hóstátról. ◀

Giurgiu a TIFF hatékonyabb támogatását kérte

Fotó: Jakab-Benke Nándor

Május 31., hétfő

Az év 23. hete és 151. napja, hátravan 214 nap

Ma **Angéla** nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Angéla női név az Angelus és Angelusz férfinévek női párja. Holnap **Tünde** napja van.

Évfordulók

- 1433-ban Luxemburgi Zsigmondot német-római császárrá koronázták Rómában.
- 1926-ban született Kemény János amerikai magyar matematikus, a BACSIC programozási nyelv ősenek egyik megalkotója.

Vicc

Egy ember nagyon fél a szellemektől, egyszer mégis éjszaka egy temetőn kell átmennie. Óvatosan lépked, amikor egyszer kopácsolást hall. Észreveszi, hogy az egyik sírnál egy munkásruhás fickó a sírkövet vési.
– Ó, csak maga túlórázik? A szívbjait hozta rám. Mire a munkásruhás: – Sajnálom, de elérték a nevem, azt javítom.

Recept

Göngyölt karaj

Hozzávalók: 70 dkg csontozott karaj, 16 szelet baconszalonna, 30 dkg szilva (aszalt), 2 dl vörösbor, 2 ágacska oregánó, olaj, 70 dkg burgonya, 2 evőkanál vaj, őrölt bors, só.

Elkészítése: Az oregánógagról tépkedjük le a leveleket, és a szárát meg az aszalt szilvát főzzük fel a vörösborban. A karajt vágjuk vékony szeletekre, klopfoljuk ki, sózzuk és borsozzuk. Mind egyik szelet közepére tegyünk a borban főtt szilvából, tekerjük fel, és kívülről göngyöljük egy-egy szelet szalonnába. Tűzzük meg fogvájóval, és egy serpenyőben, kevés olajban pirítsuk meg a tekerceket, majd a szilva főzolevével felengedve tegyük 20 percre 170 Celsius-fokos sütőbe. A meghámozott, összevágott burgonyát enyhén sós vízben félig főzzük meg, csepegtessük le, és bő vajban süsítjük készre. Ezzel a finom körettel kínáljuk a karajt.

A hatos lottó nyerőszámai:
32, 34, 7, 22, 37, 31.

Gondolatjel

Visky István rovata

Ostobaság az, ha valaki mindent elmond, amit csak mondani tud! Szavaink vallanak rólunk a legőszintebben. Sokszor érezzük úgy, hogy mindent tudunk egy dologról vagy kérdésről, és ez arra csábít bennünket, hogy amikor szólvánk, akkor a dolgok teljességét szóljuk. Azaz mindent, amit csak tudunk. Csakhogy ha mindent elmondunk, amit

tudunk, akkor mondandónk végére érve igen kellemetlen helyzetbe kerülünk, hiszen nem következhetsz más, csak a buta hallgatás. Különös dolog az, hogy az ember hányszor hozza magát ilyen helyzetbe. Ilyenkor egyebet nem is igen tehet, mint szorgalmasan bólogat a többiek szavaira, noha már rég nem ért belőlük semmit. Tanulni csak lépésről lépésre lehet.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Túl sokat élt a kötelességek szorításában, itt az ideje, hogy magára is gondoljon. Jelenleg a szerelem akadályozásnak tűnik.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

A lelke mélyén gyökeres változtatást remél, mégis elhárít minden alkalmat, ami más mederbe terelné életét.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Kedve támad anyagi kockázatvállalásra, de a bolygók arra figyelmeztetik, hogy legyen óvatos. Amor Önre mosolyog.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Határozottan, de óvatosan intézi az ügyeit. A munkahelyén úgy lehet eredményes, ha nem száll szembe senkivel.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Komoly anyagi érveknek enged, amikor erején felül vállal munkát. Ne engedje, hogy szép ígérekkel levegyék a lábáról.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ragyogó formában van. Minden kezdeményezése remekül sikerül. Kockáztasson bátran, a szerencse Ön mellett áll.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Pénzügyi nehézségei támadnak. Átmeneti segítségre szorul, amely kölcsön formájában érkezhetsz. Lehet, hogy meghiúsulnak a nyaralási tervei?

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Hajlamos a könnyelmű döntésekre. Olyan dolgokba is belemerül, amelyeket máskor nem tenne meg.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Hajlamos lesz arra, hogy eltúlozza a dolgokat. Mielőtt még komoly érzelmi feszültségei támadnának, vizsgálja felül viselkedését. Váltszon, ha szükséges.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Május hó utolsó napján hangulata kissé hullámzó lesz, de szerencsére rendelkezik elegendő önruralommal, hogy ezt palástolja.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Végre ráébredt arra, hogy néha nemet is mondhat. Ebből semmi hátránya nem származik, és meg sem sértődnek miatta.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Ha úgy érzi, hogy nem becsülik kellőképpen, tegye szavá, mert Ön nem ezt érdemli. Anyagiak terén legyen óvatos és kissé önző.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Hidegfront érte el térségünket, emiatt ma többnyire erősen felhős lesz az ég. Többfelé valószínű zápor, zivatar. A változó irányú szél zivatarok környezetében a szél átmenetileg megerősödik.

A következő napok időjárása

Kedd	23°C	Erősen felhős lesz az ég, de délnyugaton többkevesebb napsütésre is számíthatunk.
Budapest	26°C	
Szerda	24°C	Többnyire erősen felhős lesz az ég, többfelé várható heves eső, zápor, zivatar.
Budapest	22°C	

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	18°C	13°C
Brassó	21°C	12°C
Bukarest	22°C	15°C
Csikszereda	21°C	12°C
Kolozsvár	21°C	12°C
Marosvásárhely	23°C	14°C
Nagyvárád	20°C	14°C
Szatmárnémeti	21°C	14°C
Temesvár	20°C	13°C

Dioptria

Horváth István

***	HŐBORT. RÖGESZME (BIZ.)	BECÉZETT ILONA	RUHÁRÓL KÉSZÜLT ÁBRA	***	EGYKE!	DORSZ ÜRÁLLOMÁS VOLT	NYÍLÁS KÖZEPE!	ÖSZTÖKÉL, SERKENT	PONYVA KOCSIN
ÉPÍTHÉNY FOLYÓN			EMERRE A HELYRE MAGARÓL						
TÉVESEN JEGYZE TEL					MIHÓK TÁRSA				
HATÁSKÖR					ALAT-TOMOS			...ÉRTÉK: HIDROGÉN-KIVETÍTŐ NYELVTANI	
PÉNTEK KEZDETE!		... RIGHT!				NAGYAPA			
***	SÖSSÜ-TEMÉNY					BÜNT MEGVALL			BECÉZETT TAMÁS
KÖNNY-FAKASZTÓ	KÖMÖLY-TALAN								
ÁDÁM TÁRSA				ÜRESEN SZÖLŐ					
NYÁJAT TEREL				TANTÁL VEGYIELE					
SZILVÁT SZÁRÍT					KOPÓ KÖVETI				
					LÉPNI KEZD!				
						ILONA EGYIK BECENEVE			

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Biró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Háttér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa, Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márta – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăițeanu Albert

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségnek, pénztalvánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

A Romániai Pédányzám-auditál Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

r · a · d · i · o
88 f M

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 fm
www.agnusradio.ro
Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!
FM 88 91 98 102 106 108 MHz

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

KEDD
2010. június 1.

A nap filmjei

Pro TV, 20.30
A kismenő

A világon minden ember gazdag akar lenni. Longfellow Deeds kivétel: ő csupán arra vágyik, hogy gyermeteg versikeit üdvözlőlapok hátára nyomtassák. Egyébként szereti a csendes kisvárost, ahol él és a zsúfolt pizzériát, amelyből édegél. Egy nap Deeds kénytelen elmenni a nagyvárosba, hogy átvegye 40 milliárd dolláros örökségét, melyet soha nem látott, elfeledett nagybácsikája hagyott rá.

DUNA TV, 21.00
Vörös föld

Szántó László bányász lakóháza közelében turkáló malacai "jóvoltából" jó minőségű bauxitot talál. A lényegesen olcsóbb, felszíni bauxitbányászat lehetőségére felvillanyozza, s néhány munkatársa segítségével próbafúrásokat végez, próbaárkot készít. A bányászati vállalat vezetői azonban nem reagálnak a felfedezésre, mert a Tudományos Kutató Bizottsággal nincs egyetértés.

TV2, 22.25
A Bourne-csapda

Két évvel ezelőtt Jason Bourne azt hitte, sikerült elmenekülnie a múltja elől. Hiába tűnt el kedvesével együtt a világ szemelől, sokaknak áll érdekében, hogy holtan lássák. A pár rejtőzködve él a kis faluban, amikor felbukkan egy ügynök. Mindent hátrahagyva elmenekülnek, ám Marie áldozatul esik üldözőinek. Egykori munkaadói, az Ügynökség emberei Bourne nyomában vannak.

KOSSUTH RÁDIÓ

9.00 Hírek 9.40 8 és fél 10.00 Napközben 11.00 Hírek 12.05 Élhető világ 12.30 Vendég a háznál 13.00 Déli krónika 13.40 Magánhangzó 14.05 Rádiószínház 14.30 Tanúim lesztek! 15.05 Arcvonalok 16.05 Közéleti 16.45 Zöldövezet 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.25 Tetten ért szavak 20.50 Jó éjszakát! 21.04 Rádiószínház 21.30 A nap történései 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

BUKARESTI RÁDIÓ magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Aranyemberek - magyarok Bukarestben

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás 12.30 Gazdaélet 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás Filmajánló Filmzene Lemez és könyv téka 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás 17.15 Élő muzsika 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Eszabontó, telefonos játék 17.00 Nap-óra 17.30 Népzene 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.00 Tíz éve történt
6.30 Gazdakör
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Térkép - Reggel
9.40 Kikötő (ism.)
10.10 Túl a vízen (dokumentumf.)
10.30 Újrakezdés (olasz sor.) (ism.)
11.30 Család-barát
12.30 Kívánságkioskó
15.00 Híradó
15.10 Kikötő
15.20 Talpalatnyi zöld (ism.)
15.50 Kisenciklopédia
16.00 Utazás a Marsra
16.50 A három Torda (dokumentumf.)
17.40 Második esély (sor.)
18.30 Térkép
19.00 Híróra
19.35 Mese
20.00 Újrakezdés (olasz sor.)
21.00 Vörös föld (magyar filmdráma, 1982)
22.40 Sport hírek
22.45 Közbeszéd
23.05 Váltó
23.20 A magyarok és az I. Világháború
0.50 Divathét (ism.)
1.15 Kikötő - Friss (ism.)
1.35 Magyar történelmi arcképcsarnok
1.50 Szent István gyermeki Moldvában

TVR 1

7.00 Hírek, Sport
7.30 Az első órában
8.00 Ébresztő
9.00 Hírek, Sport
9.15 Ébresztő
10.10 Szerelmes Don Juan (argentín sorozat)
11.15 A család sztárja
12.15 Az ének emléke
12.50 A palota ékköve (sor.)
14.00 Hírek, Sport
14.45 Egyszerűen izletes
15.00 Teleshopping
15.30 Európai roma
16.00 Krónika - magyar nyelvű műsor
17.00 Akkor és most
17.55 Az út Dél-Afrika fele
18.30 A palota ékköve (dél-koreai sor.)
19.40 Sport
20.00 Hírek, Sport, időjárás
21.10 Mystic Pizza (amerikai romantikus vígjáték, 1988)

23.00 Királyi kórház (angol filmsorozat)
0.00 Hírek
0.15 Cserebere szerelem (angol vígj., 2004)
1.50 Történelmi emlékek

VIASAT 3

10.25 Smallville 11.15 Szívek szállodája 12.10 Feleségcsere (ism.)
13.00 Segítség, szülő vagyok! (ism.) 14.00 A médium (sorozat) 16.00 CSI. A helyszínelők 17.00 Ki ez a lány? (sorozat)
18.00 Segítség, szülő vagyok! 19.00 Feleségcsere 20.00 Jóbarátok (sorozat) 20.25 Egy kapcsolat szabályai (sorozat) 21.25 CSI. A helyszínelők (sorozat) 22.20 Szeretem a testem

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Kékfény (ism.)
10.55 Nappali - Közéleti szórakoztató magazin
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Srpski Ekran
15.05 Unser Bildschirm
15.35 Ez történt Ma reggel
17.25 Körzeti híradó
17.35 Hírek
17.45 Teadélután
18.40 Don Matteo (olasz krimisor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. sor.)
20.20 Megállítjuk 1 millióért
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
20.55 Időjárás-jelentés
21.00 Önök kérték! - Kívánságműsor
22.00 Az Este
22.30 Elizabeth (am.-angol történelmi dráma, 2. rész, 2005)
0.20 Prizma
0.35 Hírek
0.45 Memento
0.55 Teadélután
1.50 Nappali (ism.)
Közéleti szórakoztató magazin

TVR 2

7.00 Mindig optimistán (ausztrál filmsorozat) (ism.)
8.10 Montalbano felügyelő (olasz filmsorozat)
10.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés
10.15 Párizsi jóbarátok (francia vígjáték-sorozat)
10.45 Találkozunk - szórakoztató műsor
12.00 Hírek, Sport, időjárás-jelentés
12.45 Folklorikincsek
13.45 Teleshopping
14.30 A parlamenti pártok fóruma
15.00 Együtt Európába
16.00 Mindig optimistán (ausztrál sor.)
17.00 Wild Card (am. dráma, 2003)
18.00 Euronews híradó
18.10 Párizsi jóbarátok (francia vígjáték-sorozat)
18.45 Az út Dél-Afrika fele
19.25 Hétről hétre (német vígjáték, 2009)
21.00 Balkáni szokások
22.00 Hírek
23.10 Közelgő vihar (francia-belga minisorozat)
1.00 Motomágia
1.35 Csavargó halász (ism.)

SPORT.RO

7.00 Hírek 10.00 Pontos sportidő Lucian Lipovan műsora 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Hírek 16.00 Igazán 17.00 Danone kupa döntő 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információ (live) Vali Moraru műsora 20.05 ogadás a félelemmel 20.50 A világkupa története 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling RAW 0.15 World Poker Tour

m2

5.50 1100 év Európa közepén
6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Közvetítés a parlament üléséről
18.00 Bűvölet (olasz sor.)
18.50 Magyar pop
19.10 1100 év Európa közepén
19.40 A kis királylány (angol-német rajzfilm sor.)
19.50 Thomas, a gőzmozdony (angol anim. sor.)
20.05 Afrika gyöngyszeme (portugál kaland sorozat)
21.00 Híradó este
21.21 Sport hírek
21.25 Afrika gyöngyszeme (portugál kaland sorozat)
22.20 Stingers (asztrál krimisor.)
23.00 Záróra
23.55 McLeod lányai (asztrál kaland sorozat)
0.45 A fehér ruhás hölgy (szovjet krimi, 1. rész, 1982)
2.00 Ez történt Ma reggel (ism.)
3.45 Paraszok (lengyel sor.)
4.35 Magyarország 2000 - Családi Krónikák

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, időjárás-jelentés
8.00 Mi történik doktor úr?
9.55 Könyvbemutató
10.00 Szegény ember, gazdag ember (sorozat)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai filmsorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás-jelentés
13.45 A tizedik királyság (amerikai-angol-német kalandfilm, 2000)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai filmsorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás-jelentés
17.45 Happy Hour (szórakoztató műsor)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás-jelentés
20.30 A kismenő (am. rom. vígj., 2002)
22.15 State és Románia (filmsor.)
23.30 Pro Tv hírek, sport
0.00 CSI New York (amerikai sor.)

1.00 A kismenő (amerikai romantikus vígjáték, 2002) (ism.)
3.00 Pro Tv hírek, sport

RTL KLUB

7.00 Reggeli Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.40 Babylon 5.: Célpont a Föld (am. akcióf., 1999)
17.25 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói tévéfilm sor.)
18.25 Mónica - A kibeszélőshow (talk show)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar tévéfilm sorozat)
Közben. RTL-hírek
22.20 A mentalista (amerikai krimisor.)
23.15 A Grace klinika (amerikai sorozat)
Utána. RTL-híradó
0.15 XXI. század - a legendák velünk élnek
0.50 Reflektor - Sztármagazin
1.10 A szexi szemtanú (am. thriller, 2001)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, Időjárás-jelentés
8.00 Jó reggelt Razvanal és Danival
10.00 Sajtószemle Mircea Badeavval
11.00 Egy rém rendes család (amerikai filmsor.)

12.00 Miami Vice (am. akció sorozat)
13.00 Híradó, Sport, Időjárás-jelentés
14.00 Egyedül a sztárral (reality show)
16.00 Híradó, Sport, Időjárás-jelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés Madalin Ionescuval
19.00 Híradó, Sport, Időjárás-jelentés
20.30 Pata-csata (dél-afrikai-amerikai családi vígjáték, 2005)
22.30 Bingo Clasic - verseny
23.00 Híradó, Sport
23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 Gyilkosság a bázison (amerikai krimi, 2005)
2.45 Miami Vice (amerikai akció sorozat) (ism.)

TV2

7.00 Babavilág
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka - TV2 reggeli magazinműsora
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.10 Telekvíz - Telefonos játék
11.10 Teleshop
12.10 Az élet iskolája (kan.-am. családi film, 2005)
14.15 Kvízió - Telefonos játék
15.45 Lassie (amerikai-kanadai sor.)
16.15 Capri - Az álmok szigete (ol. sor.)
17.25 Bűbajos boszorkák (amerikai sor.)
18.30 Joshi Bharat (talk show)
19.30 Tények - Hírműsor
20.05 Áll az alku - A játék-show
21.15 Aktív
21.50 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.25 A Bourne-csapda (am.-német-cseh thriller, 2004)
Közben. Kenósorsolás
0.30 A médium (am. krimisor.)
1.30 Tények Este
2.00 EZO.TV
2.55 Hukkle (magyar filmszat., 2002)
4.15 Babavilág (ism.)

PRIMA TV

6.30 Lilo és Stitch (anim. sor.)
7.00 Kandikamera
7.30 Született feleségek (vígj. sor.)
8.20 Sport Florentinával
9.00 Kandikamera
9.30 Senki se tökéletes (román vígj. sor.)
10.00 Apák és kicsik (vígj. sor.)
10.30 Miracle Run (angol filmdráma, 2004)
12.30 Teleshopping
13.00 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 Született feleségek (sor.)
15.15 Senki se tökéletes (román vígj. sor.)
15.30 Galileo
16.15 Spongyabob - A mozifilm (amerikai rajzfilm, 2004)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Egy mesés világ
20.00 Nicsak, ki mindenki beszél? (amerikai vígjáték, 1997)
22.15 Lököttek (sor.)
23.15 Fedőneve: Jane Doe - Igen, jól emlékszem (amerikai krimi, 2006)
1.00 Hírek, Sport
2.00 Lököttek (ism.)

KANAL D

6.00 Orvosok (sorozat)
8.00 Import vej (sorozat)
10.00 Menyet anyának (show) 12.30 Hírek 13.15 Orvosok 14.45 Árulás a családban (sorozat)
16.30 Légy a házastársam (reality show) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 Menyet anyának 20.30 Légy a házastársam (reality show) 22.30 Az időcsavar (amerikai sci-fi, 1997) 0.30 A kung-fu királya (hongkongi akciófilm, 1982)

HÍR TV

7.00 Paletta
7.30 Lapzártá (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Rájátszás
10.00 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
10.30 Soroló
11.05 BBC Reporters (ism.)
11.30 Ősök tere
12.05 Vonalban (ism.) Interaktív politikai show-műsor
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Keresztmetszet
16.05 Civil kaszinó
17.05 Pálya
17.30 Paletta
18.00 Híradó - Friss információk
18.30 Zöld övezet
19.05 Vonalban - Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó 21
22.35 Lapzártá
Vitaműsor újságírókkal
23.05 Riasztás - A rendkívüli események műsora
23.30 Hírvilág (ism.)
0.05 BBC World Híradó
0.30 Zöld övezet - Környezetvédelmi magazin (ism.)

DISCOVERY

6.30 Autókereskedők - Lancia Delta Integrale
7.00 Amerikai hotordok
8.00 Végzetes másodpercek
9.00 Hogyan készült
10.00 Piszkos munkák
11.00 Amcsi motorok
12.00 Hogyan működnek a gépek?
13.00 Hogyan csinálják
14.00 A túlélés törvényei - Szahara
15.00 Ötödik sebesség
16.00 Hogyan készült?
17.00 Állítólag - Westernmítoszok

18.00 Amcsi motorok - BSN
19.00 Trükkös tesők - A Badger feltámasztása
20.00 A túlélés törvényei - Panama
21.00 Hogyan készült?
22.00 Végzetes másodpercek
23.30 A tenger gladiátorai - Út a pokolba
23.30 Amerikai favágók - Nehéz indulás
0.30 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában

HALLMARK

9.00 Nyughatatlan Jordan (sorozat) 10.00 Kísérleti gyilkosságok (sorozat) 12.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 13.00 Órangyal (amerikai sorozat) 14.00 Nash Bridges (sorozat) 15.00 Kísérleti gyilkosságok (sorozat) 17.00 A Bűbajos (kanadai családi film, 2008) 19.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 20.00 Nash Bridges (sorozat) 21.00 Órangyal (amerikai sor.) 22.00 Férj kerestetik! (amerikai vígj., 2008)

Janics a dobogóra lapátolt

Kajak-kenu

Hírösszefoglaló

► Már szombaton teljesítette Storcz Botond szövetségi kapitány elvárásait a magyar kaja-kenu válogatott, s a tegnapi sikerekkel jóval túlteljesítette a tíz éremről szóló célkitűzést a szeptemberi Világkupán. A tornán 54 magyar résztvevő mellett további 42 ország sportolói szerepeltek.

Janics Natasa ezúttal is hozta a kötelezőt, ráadásul legyőzte Kovács Katalint is, és aranyérmes lett a kajakosok tegnapi, 500 méteres döntőjében. A háromszoros olimpiai bajnok Janics mellett a Kozák Danuta, Szabó Gabriella, illetve a Kammerer Zoltán, Kucsera Gábor kajakos duó is a dobogó legmagasabb fokára állhatott fel. A világbajnoki címvédő Kovácsot az olaszok klasszis versenyzője, Josefa Idem is megelőzte, így végül harmadikként zárt K-1-ben, csakúgy, mint a férfiak hasonló számában indult fiatal Szalai Tamás, aki, kellemes meglepetésre, az első háromba ért. Bár nagyon szeretne volna, a sérüléssel bajlódó kenus Vajda Attilának a tavalyi Vk-val ellentétben ezúttal nem sikerült megnyernie a Kolonics György-emlékfut

tamot, a C-1 500 m-t; Peking 1000 m-es bajnoka most csak ötödikként ért a célba.

A női kenusok viharos szélben és szakadó esőben rendezett szegedi premierjén a vártak megfelelően kanadai győzelem született, s a szakemberek szerint egy darabig még biztosan a juharlevelek uralják majd az új számot. A döntő magyar résztvevője, Marschalkó Alexandra a kilencedik helyen zárt. A győztesek és a ma-

gyar eredmények: **200 m:** férfi K-1: 1. Edward McKeever (brit), 7. Molnár Péter; férfi C-1: Lubomir Hagara (szlovák); női K-1: Teresa Portela (portugál), 2. Janics Natasa, 4. Hegyi Zomilla; férfi K-2: 1. Jonathan Schofield, Liam Heath (brit), 5. Boros Gergely; női C-1: 1. Laurence Vincent-Lapointe (kanadai), 9. Marschalkó Alexandra; férfi C-2: Aljakszandr Bahdanovics, Andrej Bahdanovics (fehérorosz), 4. Végh Attila, Kovács Gergely, Né-

meth Gergő, Nagy Péter; női K-2: 1. Helena Rodrigues, Beatriz Gomez (portugál), 4. Vad Ninetta, Hegyi Zomilla.

500 m: férfi K-1: 1. Adam Van Koeverden (kanadai), 2. Anders Gustafsson (svéd), 3. Szalai Tamás; férfi K-2: 1. Kammerer Zoltán, Kucsera Gábor; férfi C-1: 1. Gyenyisz Harazsa (fehérorosz), 5. Vajda Attila; férfi C-2: 1. Alekszandr Vaucesekij, Dmitrij Rabcsanka (fehérorosz), 4. Széles Gábor, Varga Dávid, 6. Sáfrán

Mátyás, Sáfrán Mihály; női K-1: 1. Janics Natasa, 3. Kovács Katalin; női K-2: 1. Kozák Danuta, Szabó Gabriella; női K-4: 1. Magyarország I. (Kozák Danuta, Kovács Katalin, Janics Natasa, Benedek Dalma);

1000 m: férfi K-1: 1. Aleh Jurenja (fehérorosz), 6. Kucsera Gábor; férfi K-2: 1. Kammerer Zoltán, Vereckei Ákos, 2. Szalai Tamás, Kökény Roland; férfi K-4: 1. Magyarország I. (Hadvina Gergely, Dombi Rudolf, Boros Gergely, Holpert Ervin); férfi C-1: 1. Vagyim Menkov (üzbégi), 4. Sarudi Pál, 7. Vajda Attila; férfi C-2: 1. Sáfrán Mátyás, Sáfrán Mihály, 4. Mike Róbert, Tóth Márton; férfi C-4: 1. Fehéroroszország I., 2. Magyarország I. (Sarudi Pál, Kiss Tamás, Varga Dávid, Széles Gábor), 5. Magyarország II. (Vass András, Fűrők Gábor, Makai Tibor, Korisánszky Péter); női K-1: 1. Beata Mikolajczyk (lengyel), 7. Bara Alexandra; női K-2: 1. Benedek Dalma, Medveczky Erika, 3. Dira Zsófia, Hegyi Zomilla.

5000 m: férfi K-1: 1. Adam Van Koeverden (kanadai), 5. Winkler Máté, 8. Holpert Ervin; férfi C-1: 1. Kurt Kuschela (német), 2. Kövér Márton; női K-1: 1. Csay Renáta. ◀

Janics Natasa 500 méteren aranyérmes lett, 200-on pedig a második helyen végzett

Fotó: MTI

Röviden

Grünberg ismét Félix Kupát nyert

Kiélezett, hétfordulós, svájci rendszerű szoros küzdelem után a temesvári nemzetközi mester, Mihai Grünberg szerezte meg a Nagyvárad melletti Félixfürdőn rendezett sakkturnát, a Felix Kupát. Grünberg a verseny végére került az élre 6 ponttal, s immár a harmadik alkalommal diadalmaskodik ezen a nemzetközi viadalon. A második, az egy ideig vezető és fő esélyes fiatal iasi-i nemzetközi mester Lucian Miron lett, míg a harmadik helyen az ugyan-csak Iasi-ból való Vladimir Danilov végzett.

Bemutadják Mourinhót Madridban

A Real Madrid vezetősége megállapodott az Internazionale elöljáróival, így a spanyol futballklub kompenzációs összeget fizet az olaszoknak José Mourinho vezetőedzőért. Az egyezségről az olasz és a spanyol sajtó tudni véli, hogy a portugál tréner lépési díját – a szerződésben szereplő 16 millió helyett – 8 millió euróban állapították meg. A 47 éves szakembert hivatalosan ma mutatják be Madridban, ahol a chilei Manuel Pellegrinit váltja a kispadon, akinek menesztését szerdán jelentették be a királyklubnál.

Roland Garros 2010, immár románok nélkül

Tenisz

Turós-Jakab László

► Utolsó románként Victor Hănescu is elbúcsúzott a francia nyílt teniszbajnokságon: a 31. kiemeltet a szerb Novak Djokovic (3.) győzte le 6-3, 3-6, 6-3, 6-2-re a legjobb 32 között, szombaton. Alexandra Dulgheru párosban is elbúcsúzott, az olasz Alberta Briantival az oldalán 5-7, 6-7 (2) arányban alulmaradt a Gisela Dulko-Flavia Pennetta argentin-olasz párossal szemben. A Jekatyerina Makarova-Horia Tecău orosz-román ve-gyespáros is kiesett, 1-6, 6-1, 5-10-re kikapott a Julie Coin-Nicolas Mahut francia duótól.

Venus Williams kiesett

A hetedik játéknapon több favorit is kiesett, az amerikai Andy Roddickot (6) a selejtezőből érkezett orosz Tejmuraz Gabasvili (4-6, 4-6, 2-6), a horvát Ivan Ljubicicot (14.) pedig a brazil Thomaz Bellucci (6-7, 2-6, 4-6) búcsúztatta. Nyolcaddöntős a kazah Jaroslava Svedova és a kevésbé ismert ausztrál Jarmila Groth is. Továbbjutott a spanyol Rafael Nadal, Justine Henin és az első helyen kiemelt amerikai Serena Williams, igaz, utóbbi csak szettben nyert az orosz Pavljucsenkova ellen. Venus Williams viszont elbúcsúzott az idei Roland Garrostól, a második helyen kiemelt klasszis Nadja Petrovától kapott ki tegnap 6-4, 6-3-ra. Az orosz szező honfitársával, Jelena Gyementjevával találkozik a negyeddöntőben. Párosban kiestek a fő kiemelték is, az amerikai Bryan fivérek, Bobot és Mike-ot a Marco Melo-Bruno Soares brazil kettős lepte meg 6-3, 7-6 (6) arányban.

A második játékhéten bekapcsolódnak a juniorok is. Magyar színekben Babos Tímea (5. kiemelt) a fehérorosz Ilona Kremen, Zsiga Máté (10.) pedig az ecuadori Roberto Quiroz ellen kezd. Csritina Dinu első ellenfele a belga An-Sophie Mestach. ◀

Könnyed siker Vásárhelyen

Kézilabda

Czibalmos Ferenc-Attila

► Könnyed, 37-26 arányú győzelemmel zárta a dán-norvég közös rendezésű Európa-bajnokság selejtezőszakaszt Románia női kézilabda-válogatottja, miután továbbjutását a kontinensviadalra már korábban bebiztosította. A marosvásárhelyi sportszarnokban szombaton megrendezett Svájc elleni mérkőzésen mintegy 2500 lelkes szurkoló biztatta a trikolórokat, akiknek nem okozott problémát a gyengébb játékerőt

képviselő együttes. A hazaiak szövetségi kapitánya, Radu Voina a nemrég Bajnokok Ligája-döntőt játszó Râmnicu Vâlcea-i Oltchim gerincére alapozott, de menet közben pályára léptek az eddig kevésbé használt fiatalok is. A Constantinou Sotris-Mouttas Christos görög bírói páros négy büntetőt ítélt a trikolóroknak, amelyekből kettőt kivédett az ellenfél hálóőre. A hazai gólokot Oana Manea (6), Geiger Melinda, Patricia Vizitiu, Valentina Tivadar, Ramona Maier (4), Cristian Neagu (3), Elena-Nicoleta Dincan, Narcisa Lecuşanu,

Valentina Aerdean-Elisei, Cristian Vârzaru (2) és Cristian Zamfir szereztek.

Románia tehát csoportja második helyén zárta a selejtezőszakaszt, miután csak az első helyen végző ukránoktól kapott ki, illetve remizett.

Az Európa-bajnokság csoportjait Odensében sorsolják június 5-én. A legutóbbi kontinensviadalon a trikolórok az ötödik helyen zártak.

Magyarország már korábban bebiztosította csoport-elsőségét. ◀

Feljutottak a váradiai

A Nagyvárad VSK és a Bukaresti CSM felnőtt férfi kézilabdacsapatai jutottak fel az élvonalba a hétfőn rendezett osztályozóról. A nagyváradiai Temesváron előbb 27-27 arányú döntetlent, majd 35-32 arányú sikert értek el a Craiovai Universitatea ellen, míg a fővárosiak Buzăuban szerepeltek, s ott előbb 29-21-re verték a Galacot, majd 28-27-re kikaptak moldvai ellenfelüktől. A nőknél Târgovişten rendeztek körmérkőzéses tornát az élvonalba való feljutásért, s ott a Bákó győzött.

525400 Târgu Secuiesc, Str. Gábor Áron nr. 2, Tel/fax: +40-267-362757, e-mail: radio@radiosic.ro

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....

Cím:.....

tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 014820 Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr.1,
O.P. 33, C.P. 17
* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

Ukrán lecke gyakorlatként

Románia és Magyarország labdarúgó-válogatottja is kikapott a hétvégi barátságos mérkőzéseken. A trikolórok Ukrajnában maradtak alul, míg a magyarok otthon szenvedtek vereséget a németektől.

Labdarúgás

ÚMSZ

„Nem szoktam a játékvezetést kritizálni, de a mostani felháborító volt” – jelentette ki Răzvan Lucescu, Románia férfi labdarúgó-válogatottjának szövetségi kapitánya az ukránok ellen elvesztett idegenbeli barátságos mérkőzés után. Ez volt a trikolórok első kudarca az ukránok ellen, s noha az edző elismerte, hogy voltak hiányosságaik, szívesen bírók „csúfot üttek a fiúk munkájából”. A szombat esti találkozó Alijev góljával szereztek meg a vezetést a házigazdák, ám a tétlenség követően Gabriel Tamaș (56. perc), majd Daniel Niculae (65. p.) is eredményes volt. Az ukránok egyenlítő gólját Konoplianka (77. p.) jegyezte, míg a 3-2-es végeredményt Cristian Chivu (80. p.) öngólja állította be. „A második féldő má-

Az ukrán játékosok megállíthatatlanok voltak a románok elleni barátságos mérkőzés hajrájában

Fotók: Agerpres

sodik részében az ukránok irányították a játékot, de előtte a mi kezünkben volt a játék” – vélekedett Lucescu, aki külön megdicsérete Marius Bilașco és Răzvan Cocîș teljesítményét.

Románia legjobbjai tegnap reggel már Ausztriába utaztak, ahol június másodikán Macedóniával, 5-én pedig Hondurasszal játszanak felkészülési mérkőzést.

Magyarország legjobbjai sem álltak a helyzet magaslatán a szombat esti, németek ellen 3-0-ra elvesztett barátságos összecsapáson, a holland Erwin Koeman

szövetségi kapitány is tisztában van azzal, hogy tanítványai gyengén szerepeltek. „Óriási volt a különbség a két csapat között, ez főleg a kondicionális állapotnak volt köszönhető, nálunk ugyanis most fejeződött be a bajnokság, a németek pedig a dél-afrikai világbajnokságra készülnek” – mondta a szakember. A budapesti összecsapáson Lukas Podolski büntetőjével szereztek meg a vezetést a vendégek, Mario Gomez és Cacau szintén eredményes volt.

A hétvégén több barátságos mérkőzést is rendeztek, szom-

baton például az Egyesült Államok válogatottja 2-1-re legyőzte a vendég törököket, Szerbia 1-0-ra kikapott Klagenfurtban Új-Zélandtól, a lengyelek pedig gól nélküli döntetlent értek el hazai pályán a finnnek ellen. A franciák vagy például az angolok felkészülési mérkőzése tegnap lapzártánk után fejeződött be. A június 11-i, dél-afrikai világbajnokság rajtjáig további edzőmeccseket rendeznek, a magyarok június 5-én a tornán szereplő hollandok ellen gyakorolnak. ◀

Vettel állította meg Webbert

Forma-1

ÚMSZ

Lewis Hamilton „nevető harmadikként” nyerte meg a Forma-1-es autós gyorsasági világbajnokság hetedik futamát, a tegnapi Török Nagydíjat, miközben csapattársa, a címvédő Jenson Button a második helyre vitte be a McLarent. A britek Sebastian Vettelnek köszönhetik a sikert, hiszen sokáig úgy tűnt, hogy a Red Bull csapata zsinórban harmadjára fog győzni. Csakhogy az élről rajtoló, s a pontversenyben élvonalos Mark Webber a 48. körben összeütközött csapattársával, Vettelrel, amikor az előzni próbálta őt. A német nem is tudta folytatni a viadalt, míg az ausztrál visszacsúszott a harmadik helyre. A két pilóta egymást hibáztatta a történetekért: Vettel szerint Webber hibázott, míg az ausztrál úgy nyilatkozott: „Sebastian nagyon

gyorsan jött, aztán egy vonalra ért velem. Ezt követően teljesen váratlanul jobbra húzta a kormányt, ezzel egyáltalán nem számoltam.”

A negyedik helyen a Mercedes hétszeres világbajnok német klasszisa, Michael Schumacher végzett, a Ferrari viszont leszerepelt története nyolcszázadik Forma-1-es futamán: Felipe Massa a hetedik, Fernando Alonso pedig csak a nyolcadik lett. Az isztambuli pontszerzők: 1. Hamilton, 2. Button, 3. Webber, 4. Schumacher, 5. Nico Rosberg (Mercedes), 6. Robert Kubica (Reanult), 7. Massa, 8. Alonso, 9. Adrian Sutil (Force India), 10. Kobajasi (Sauber). Az egyéni összetettben továbbra is Webber (93 pont) áll az élen Button (88), Hamilton (84), Alonso (79) és Vettel (78) előtt. A konstruktóri világbajnokságban a McLaren (172 pont) áll az élen, a Red Bull (171) és a Ferrari (146) előtt. ◀

Ütközött a két Red Bull. A pilóták egymást hibáztatják

Brănești feljutott a Liga I-be

Labdarúgás

V. Ny. R.

A Brănești-i Victoria az első olyan másodosztályú labdarúgócsapat, amelyik már bebiztosította helyét az élvonalbeli pontvadászat jövő évi mezőnyében. A Liga II-ben újonc ifjókak ugyanis tegnap 1-0-ra legyőzték Chiajnát, s így már nem maradhatnak le a feljutást jelentő első két hely valamelyikéről. Az élvonalban viszont nem szerepelhetnek majd hazai pályájukon, mert az nem felel meg az előírásoknak, emiatt Buzăuban fogadják majd vendégeiket. Az első csoportban Brănești mögött helyesre történt a második és a harmadik helyen, mivel a Ploiești-i Petrolul csak 1-1 arányú döntetlent ért el Giurgiuban, a Sportul Studențesc viszont 1-0-ra győzött idegenben a

Steaua fiókcspata ellen. A 32. forduló után az élen tehát Brănești (70 pont), Sportul Studențesc (65), Ploiești (63) és Snagov (60) a sorrend.

A második, erdélyi érdekelt-ségű csoportban ismét kikapott az Aradi UTA (2-1-re maradt alul az Otopeni pályáján), s most a Kolozsvári U is megbottlott (1-1 idegenben, a Pitești-i Argeș ellen), így a Tordát 2-0-ra legyőző Marosvásárhelyi FCM vezeti az összetettet. A 32. forduló többi eredménye: Déva-Drobeta Turnu Severin 3-0 (játék nélkül), Lupény-Petrozsény 3-0 (játék nélkül), Bihar FC-Szilágysomlyó 4-1, Craiovai Gaz Metan-Râmnicu Vâlcea 2-0. A második csoport élén Marosvásárhely (30 mérkőzés/63 pont), Mioveni (31/63), Kolozsvár (30/61), UTA (29/55) és Argeș FC (30/51) a sorrend. ◀

Klicsko megvédte címét

Ökölvívás

Hírösszefoglaló

Vitalij Klicsko, a vártnak megfelelően, kiütéssel nyert kihívója, a lengyel Albert Sosnowski ellen, és ezzel ismét megvédte a Bokszt Világtanács (WBC) nehézsúlyú világbajnoki övét. Az ukrán óriás ellenfele a tizedik menetig bírta a szombat esti, Németországban rendezett

mérkőzést, de ekkor az idősebbik Klicsko fivér egy fejre mért ütéssel leterítette a 31 éves bonyóst. A 38 éves Klicsko profi pályafutása negyvenedik győzelmét ünnepelhette.

Hétvégén lépett a kötelek közé Bedák Zsolt is, ám a magyar ökölvívó technikai KO-val szenvedett vereséget ifjabb Wilfredo Vazqueztól a Bokszt Világszervezet (WBO) kispelhsúlyú világbajnoki övéért kiírt meccsen. ◀

Röviden

Lakers–Celtics-finálé az NBA-ben

A címvédő Los Angeles Lakers vendégként gyűjtötte be a továbbjutáshoz még szükséges negyedik győzelmét a Phoenix Suns ellen az észak-amerikai profi kosárlabda-bajnokság (NBA) Nyugati főcsoportjának fináléjában, így az angyalvárosi gárda vívhatja a nagydöntőt a keletiek legjobbjával, a Boston Celtics együttesével. A 15-szörös bajnok Lakers legutóbb 2008-ban vívott NBA-döntőt a Celticsel, akkor a bostoniak nyertek.

Szingapúr letaszította trónjáról Kínát

Meglepetésre a szingapúri válogatott sikerrel hozta a moszkvai asztalitenisz csapat-világbajnokság tegnapi, női döntője. Az együttes 3-1-re nyert a címvédő és összesen 17 vb-győzelemmel büszkélkedő kínaiak ellen, s ezzel története első aranyérmét szerezte meg. A kínaiak 1991 óta először kaptak ki egy vb fináléjában. A magyarok – akik a negyeddöntőben éppen a szingapúriakkal szemben maradtak alul – már szombaton befejezték szereplésüket a tornán, s a hetedik helyen zártak. Románia a 12. lett. A magyar férfiak messze a várakozásokat felülmúlva teljesítettek, s a hetedik lettek. A finálé lapzártánk után fejeződött be.

Sébastien Ogier nyerte a Portugál Ralit

A Citroënnel versenyző Sébastien Ogier nyerte a Portugál Ralit, az idei világbajnokság hatodik versenyét. A francia pilóta pályafutása első futamgyőzelmét aratta tegnap. A második helyen honfitársa, a címvédő, sorozatban hatszor világbajnok Sébastien Loeb végzett, míg a harmadik a spanyol Dani Sordo lett. A Formula-1-es Ferrarival korábban világbajnok finn Kimi Räikkönen a 10. helyen végzett.

Bölöni visszatért az emírségekre

Bölöni László visszatért az Egyesült Arab Emírségekre, s leszerződött az al-Vahda labdarúgócsapatához. A romániai edző korábban az al-Dzsazira együttesét irányította az araboknál.

Franciaország ismét Eb-t rendezhet

Az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) döntése értelmében Franciaország rendezheti meg a 2016-os – első ízben 24 csapatot felvonultató – Európa-bajnokságot, miután megelőzte Olaszországot és Törökországot. A kontinensviadal megrendezésére 12 várost jelöltek ki a gallok: Bordeaux, Lens, Lille, Lyon, Marseille, Nancy, Nizza, Párizs, Saint-Denis, Saint-Étienne, Strasbourg és Toulouse is otthont adhat a torna mérkőzéseinek. A franciák később kilencre szűkítik a városok névsorát, a „maradék” három háttéremények megrendezésére szolgál majd. A nyitó- és zárómérkőzés egyaránt a párizsi Stade de France-ban lesz.

Előnyben a Blackhawks

A Chicago Blackhawks fordulatos és gólgazdag mérkőzésen 6-5-re nyert a vendég Philadelphia Flyers ellen az észak-amerikai profi jégkorongliga (NHL) döntőjének első találkozóján tegnap hajnalban. A Blackhawks 1961-ben, a Flyers 1975-ben nyert utoljára Stanley Kupát. Az idei finálé következő mérkőzését kedden hajnalban rendezik, szintén Chicagóban.

Prandelli váltja Lippit

Immár eldőltnek tekinthető, hogy a dél-afrikai labdarúgó-világbajnokság után Cesare Prandelli, a Fiorentina vezetőedzője váltja Marcello Lippit az olasz válogatott élén. Az itáliai sportági szövetség egyik – meg nem nevezett – szövívője vasárnap jelentette be a szakembercseréről szóló hírt, közölve, hogy Prandelli négy évig lesz az edző, és a vb után mutatják őt be hivatalosan.